

Az élet kenye
a házasság ereje

IHS

Az élet kenye a házasság ereje

Szerkesztette: Gertrúd-Mária Erhard nővér

A kiadványban található szövegek Josef Kentenich
és Beller Tilmann atyák beszédei, írásai

A kiadványban található szövegeket fordította:
Dr. Csermák Kálmán, Górány Róbert és Rita, Horváth Beáta-Mária nővér,
Kiss Ádám, Kuslits Károly, Soósné Dr. Dezső Zsuzsanna, Szabó Anna és Bálint,
Dr. Várnagy Péterné Hámori Zita, Wangler Ottó

Lektorálta: Schumickyné Könyves Tóth Ildikó, Szabó Bálint és Anna

ISBN 978-615-5490-15-6

Kiadó: Családok a Családért Egyesület, Óbudavár, 2019.

Nyomdai előkészítés, szerkesztés: Pozsgai Attila

Nyomás: Vareg Nyomda, Budapest

Az Oltáriszentség és a házasság szentségének kapcsolata

Kedves Olvasó,

nemrégiben egy házaspár felhívta a figyelmemet egy képeskönyvre, ami egy valós eseményen alapuló mesét tartalmaz. Egy idős özvegyasszonyról szól, aki egy pékműhelyben másnapos kenyeret kéreget. Felkínálja, hogy cserébe egy misét ajánl fel. A kételkedő pék rááll a dologra, és mérni kezd. A mérleg egyik serpenyőjében az egyszerű cédula rajta a felirattal: egy szentmise. A másik oldalra először feltesz egy kenyeret, aztán egyre többet, kalácsot is, végül már egy egész hegy tornyosul – de a mérleg nem billen ki a pékárúk irányába. A szentmise összehasonlíthatatlanul többet nyom.

Amit ez a történet gyermeki módon kifejez, az a témája a 2020-as budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusnak. A szent Eucharisztia újbóli felfedezése, az eucharisztikus Krisztus iránti mélyebb szeretet, aki életelixír számunkra. „Minden forrásom Belőled fakad” – ez az Eucharisztikus Kongresszus jelmondata.

A kongresszusra készülve a Schönstatt Családmozgalom családnapijain szokássá vált, hogy reggeli előtt és az esti programot megelőzően egy fél órára kinyitjuk a tabernákulumot, hogy aki szeretne, szentségimádáson vehessen részt. A házaspárok itt legtöbbször csendes imádságban időznek el. Ezekben az órákban érezhető, hogy az imádság Lelke milyen mélyen gyökerezik mozgalmunkban, és hogy a közös, csendes szentségimádás nemcsak az eucharisztikus Úrhoz vezet közelebb a házaspárokat, hanem a házasság szentségében egymáshoz is.

Egyik családnapi héten egy asszony örömmel és csodálkozással mondta: A párok úgy jönnek ki a szentélyből, mint a friss szerelmesek.

Egy házaspár meséli megtapasztalását egy ifjúsági ünnepről, melyen részt vettek: Fiatalok, akármerre is néz az ember. A csúcspont a szentmise, a szabad ég alatt. A dalok és imák életet és energiát sugároznak. A szentáldozás után a házaspár visszatér a helyére. Az asszony leül a sörpadra, ölében a kisbabájuk, a férje mögötte áll, ő pedig nekidől.

Élvezi ezt a pillanatot: Élvezi az eucharisztikus Úr közelségét az ajkain, élvezi a férje közelségét, aki megtámasztja a hátát, és élvezi kisbabája közelségét, aki a szerelmük gyümölcse. Tudatában ebben a pillanatban az Oltáriszentség iránti szeretet és a házasság szentségében megtapasztalt szeretet teljesen egymásba olvad.

Hogyan függ össze az Oltáriszentség és a házasság szentsége? A Schönstatt Családmozgalomban évek és évtizedek óta gyűlnek ehhez a tapasztalatok és az élő válaszok. Ez az élet és tudás lehet a Schönstatt Családmozgalom hozzájárulása a 2020-as budapesti Eucharisztikus Kongresszushoz – hozzájárulás a Magyar Egyház számára.

E kis könyv, ami Kentenich atyától származó válogatott szövegeket tartalmaz, iránytű lehet az úton, hogy ebbe a világba és valóságba egyre mélyebben belenövekedjünk.

2019. augusztus 20.

Gertrúd-Mária Erhard nővér

Atya-tanulmány öt lépésben

1. **Eloolvassuk;** (Közösségi feldolgozás esetén bekezdésenként egymást váltva.)

2. **Az olvasott szövegrészeket saját szavainkkal röviden összefoglaljuk.** (Mindenkinek azt a részt, amit hangosan felolvasott. Az összefoglalás lehetőleg legyen tömörebb, mint amit összefoglalunk.)

3. **Mi érintett meg?** (Az egész anyagból felolvasunk egy-két gondolatot, ami a legjobban megérintett.)

4. **Mit akar ezzel a Jóisten mondani?** (Az anyag hozzákapcsolása az életünkhöz.)

5. **Mit tehetnénk?** (Élet-gyakorlatok gyűjteménye.)

A házasság mint szentség és nemi közösség

Kedves Családok!

Kentenich atya egy új embert akart létrehozni, és amitől új ez az ember, az a szabadság. A szabadság azt jelenti, hogy rendelkezem saját magam felett. És most meg fogják érteni, hogy a házasságot a szabadság térségének nevezhetjük.

A házasság abból áll, hogy kölcsönösen egymásnak ajándékozunk magunkat. És amikor egymásnak ajándékozunk magunkat, akkor Isten (aki a szeretet) harmadikként jelen van a szövetségünkben. Együtt (hármásban) vagyunk a mennyei Atya gyermekei. Krisztus, Isten fia közöttünk van.

A házasság szentség, Krisztus jelenlétének a jele ebben a korban, a mai világunkban. Ezt tudjuk a katekizmusból. De még el fog tartani egy-két évszázadig, amíg ez átmegegy az egyház életézésébe.

Az Oltáriszentség már otthonossá vált az egyházban. A vallásos életnek van egy sor kialakult formája, amelynek az Oltáriszentség a középpontja. Ma reggel a szentmisét ünnepeltük együtt. Sok ember van, aki az Oltáriszentség imádásából nyer valamit a lelki élete számára. Vannak vallási közösségek, akik számára az Oltáriszentség az életük középpontja, ilyenek például a bencések. Vannak közösségek, akik nagy hangsúlyt fektetnek az eucharisztia imádására. Úrnapján az egész egyház tiszteli az Oltáriszentséget.

De ismernek-e egyetlen olyan formát is, amelyben Krisztust tiszteljük a házasság szentségében?

Majdnem úgy van, mintha Krisztus jelenléte a házasság szentségében csak a tankönyvekben lenne meg. Ez nem baj. Az egyház a titkokat, melyeket Krisztus ráhagyományozott, csak lassan, évszázadok folyamán ismerte meg. Például az Úrnapja a XIII. századból származik.

Nem lenne szép, ha mi pedig felfedoznánk Krisztus jelenlétét a házasság szentségében? Nem akarnának egyszer időt szakítani maguknak, és imádni Krisztust, mint aki a házasság szentségében jelen van? Nem ülnének össze imádni a házasság szentségében jelenlevő Krisztust? Például: „Krisztus, Isten fia, Benned néz bennünket az Atya. Benned vagyunk mi a mennyei Atya

gyermekai. És Benned vagyunk mi egyek.” Ehhez nem szoktunk hozzá, és ezt még nem ismeri az egyház. De ez fontos az egyház jövője számára.

Krisztus jelenléte a házasság szentségében az egyháznak egy sajátos külön létét, formáját hozza létre. A ház, amelyben így Krisztus jelen van, templommá lesz. Tehát a háznak a közössége az egyház kicsiben. Így kezdődött az egyház egyáltalán. Az apostolok mentek házról házra. Az Úr jelenléte a házakban megszentelt térséget hozott létre és itt valami új kezdődött. Az emberek egymáshoz való viszonyának egy új módja. És a pogányok látták ezt, és mondták: „Nézzétek, hogy mennyire szeretik egymást.” Holnap egy teljesen pogány környezetben fogunk élni, egy tömegtársadalomban. És itt az egyház jövője a házakban van. Nemcsak szociológiai értelemben véve, hanem főleg az által, hogy a házasság szentségében az Úr köztünk lakik.

Nem szeretnék megpróbálni, hogy megtalálják az Urat a házastársi közösségükben? Nem szeretnék imádni őt? Egyszerűen imádni az Urat, aki ott van velük. Az elkövetkezendő évtizedek és évszázadok ezen a téren változásokat fognak hozni az egyházban. Még nem tudjuk, hogyan fog ez kinézni. Úgy, ahogy 1000-ben még nem tudták az emberek, hogyan fog kinézni az Úrnapja. De az afeletti öröm, hogy Krisztus jelen van a házasságban, meghatározó lesz az egyház képe számára.

Az Oltáriszentségben a jel a kenyér. A kenyér nagyon értékes valami. Életet jelent, és azt jelenti, hogy meg lehet enni. Hogyha az Úr a kenyérben jelen van, akkor ezzel azt mondja, hogy neked akarom magam ajándékozni. Van a magyarban ez a kifejezés: „zabálnivaló”. Nekünk Jézus „zabálnivaló”, mert kenyér. A házasságban az Úr más módon van jelen. Azáltal van jelen, hogy férj és feleség egymásnak ajándékozzák magukat. A férfinak és a nőnek

ez a kettős egysége Krisztus jelenlétének a jele. Mi ketten egy nagy „ostya” vagyunk. De csak azért, mert a szeretetben egymásnak ajándékozzuk magunkat és így jellé leszünk. A kenyér is jel, és mi is jelek vagyunk. A kenyér azt jelenti, hogy az Úr oda akarja ajándékozni magát az embereknek. Mi pedig azt jelentjük, hogy az Úr egészen az embernek akarja magát ajándékozni. Ahogy mi teljesen odaajándékozzuk ma-

gunkat egymásnak, úgy ajándékozta oda magát az Úr is az embernek. És nem veszi vissza a szeretetét, mint ahogy mi sem vesszük vissza a szeretetünket. És akkor jöhet, ami jönni akar. Nem vesszük vissza a szeretetünket. És bármi is jöhet. Az Úr nem veszi vissza a szeretetét. Ez nagyon fontos üzenet a ma embere számára. Mert sok emberben él az a gondolat, hogyha már nem vagyunk elég jók, akkor a Jóisten visszahúzódik. A házasság szentsége valami mást mond. A házasság szentsége azt mondja, hogy az Úr szeret, mégpedig véglegesen. Így mi magunk leszünk az ő jelenlétének jelvé, és üzenetté válunk, üzenet leszünk az emberek számára.

Nem szeretnének egy kicsit elidőzni és a köztük lévő Urat imádni?

Persze ez nem megy gyorsan. Ez több évszázadon át tartó út, míg az egyház mindezt felfedezi. Felfedezi, mit is jelent az, hogy az Úr jelen van a házasság szentségében. Hogyha néhány évtizedig működünk, lehet, hogy létrejönnek az életnek az első formái, szokásai. És lassan észreveszi az egyház, hogy a házasság egy szentély. És a schönstatti kegyelmi Anya feladata, hogy Krisztus újrászülessen a házainkban.

Teljesen egymásnak ajándékozuk magunkat. Ez a teljes odaadás kifejezésre jut a házastársi együttlétben. A két személynek az egysége, amely a házasság szentségét kiteszi, kifejezésre jut a házastársi együttlétben. Mit jelent a házastársi együttlét? Egy tökéletes, kölcsönös odaajándékozás és elfogadás. Neked ajándékozom magam, elfogadlak téged. Tehát két személy közötti esemény. Nem elsősorban két test közötti folyamat, hanem két személy közötti történet. Neked ajándékozom magamat, elfogadlak téged. Ezért nagyon fontos, hogy a kölcsönös, személyes odaadás lelkiisége hasson át itt mindent. Éreztetem a társammal, hogy „te értékes vagy nekem”, és ezt meg is mondom neki, és hosszasan elidőzünk egymás kölcsönös nagyra értékelésében. Tehát a kettőnk egész közössége készíti elő a házastársi együttlétet. Éreztettem a társammal, hogy értékes a számomra. És hagyom, hogy ezt a társam is megmondja nekem. Különböző formái vannak annak, hogyan lehet ezt kifejezésre juttatni. Egy nő szívesen hallja ezt direktben. Szeretné hangosan ki mondva hallani, hogy ő szép és értékes a férje számára. Egy férfi jobban átéli ezt, gyakran azáltal, hogy közösen néznek egy dologra. Talán amikor Rita segít Róbertnek a házépítésben, akkor Róbert lelkiileg nagyon közel érzi magához Ritát, akinek nem telik különösebb öröme az egészben. Azért Róbert egy idő múlva azt mondja: „Rita, most szünetet tartunk!” Majd azt mondja: „Örülök, hogy te az enyém vagy!” Akkor Rita erre azt válaszolja: „Szép lesz a házunk.” A férfi szívesen dolgozik együtt a társával. A férfi számára a szeretet azt jelenti, hogy egy irányba néz a szeretett emberrel. Feladatközösséget jelent.

A nő számára szeretni annyit jelent elsősorban, hogy egymásra nézünk. Mind a kettőnek mindkettőtjüknél növekedni kell. A férfinak is meg kell tanulnia ezt a direktebb szeretetet, amellyel egymás szemébe nézünk. A nőnek is meg kell tanulnia felfedezni és megélni a szeretetet a közösen végzett feladatban, abban hogy egy irányba nézünk. Másképp kifejezve: a szeretet a nők számára inkább a szívek közösségét jelenti, míg a férfiak számára inkább a feladatok közösségét jelenti. De később meg kell tanulni a nőnek a feladat közösségben is meglátni a szeretetet. A férfinak pedig meg kell tanulnia a szeretetet a szívek közössé tételében is.

Kedves Férfiak! Mikor mondták a feleségüknek utoljára, hogy szeretik őt? Hogyha régebben volt ez, mint egy hete, akkor az baj.

Kedves Asszonyok! Mikor mondták utoljára a férjeiknek, hogy szívesen tesznek veled együtt valamit? Látják, a lényeg ez, hogy együtt csinálnak valamit. És ebben az együttes cselekvésben él meg a férjük egy egészen különleges lelki közelséget. Egy nő számára ez először még nem különösebb élmény, de majd idővel megtanulja.

A lelki egymáshoz kötődés megtalálja kifejeződését.

A lelki egymáshoz kötődés testi kifejeződését gyengédségnek nevezzük. Ha egy gyereket gyengéden megsimogatok, azzal kifejezem lelki közelségemet. És itt van a kölcsönös gyengédségeknek egy egész világa.

A természetes adottságban, a férfi és a női nemiségben különbség van. A női nemiség más, és ezt egy férfinak meg kell tanulnia, különben nem teszi boldoggá a feleségét. Tehát a nőben először a lelki-szellemi kötődést kell kiváltani. Ebből a lelki kötődésből jön létre a kívánság, hogy közeledjen a szeretett személyhez. Tehát annak a kívánsága, hogy engedelmeskedjen neki. Vagyis a szeretett személyhez való lelki odafordulásban benne él a másik kívánságaival való törődés is. Ez egy lelkileg művelt férfinak szintén megvan, de nincs olyan erőteljesen kifejlődve. A férfiak egy kicsit primitívebbek ezen

a téren, de ezt meg lehet tanulni. Tehát ezt a kívánságot: törődni, odafordulni a másikhoz. Úgy is mondhatjuk, leolvasni szerelmese szeméről annak kívánságát.

A következő lépcsőfok: bizonyos bizalmasság, belső közelség jön létre. Érezzük a másik közelségét. A másinak a közelségét lehet érezni, ez egy ideoda áramlás kettőnk között. Van valami, ami összekapcsol bennünket, valami van köztünk. „Szeretet áradjon köztünk, szeretet gyűljön bennünk.” Ez még nem jelenti azt, hogy megérintjük egymást. Ezt a közelséget, egymáshoz tartozást, áramlást testi érintés nélkül is lehet érezni.

Következő lépcsőfok: ez az áramlás fokozódik, elemi erővel, sötétebben, és magával ragadja az egész testet. Itt beszélünk érzéki szeretetről. És ez is még érintés nélkül lehetséges.

A kezdő lépcsőfokokon a gyengédség azt jelenti, hogy lelkünkben egymáshoz kötődünk, és itt elidőzünk sokáig. Néha eleinte nem egyértelmű, hogy gyengédségről van itt szó, vagy bizonyos zavarban levésről. Majd kiderül.

Később az érzéki területen a szenvedélyes szerelem jelenti a gyengédséget.

És most valami nagyon fontos: A testi egyesülésnek egész lassan kell felépülnie! Különben a nő a végén csalódott lesz, és az lesz az érzése, hogy őt csak használják. Tényleges különbség áll fenn a férfi és a nő szexuális ösztönében. A férfinél nagyon gyorsan jön létre a testi felgerjedés. A nőnél az ösztön először inkább a lelki kötődés irányába hat. Ez egy nagy terület, amit Kentenich atya lelki ösztönnek nevez. Természetesen megvan ez a férfiaknál is, de a nőknél erősebb. Ezért a férfinak meg kell tanulnia, hogy itt tekintettel legyen a feleségére.

Ha most azt mondom, hogy a feleség is legyen tekintettel a férjére, akkor ezt a férfiak ne hallják meg, mert ők általában keresztülviszik az igényüket, ne legyen nekik még egy elméleti önigazolásuk is. De ez a feleség számára gyakran azt jelenti, hogy tekintettel kell lennie férjére. Miért van ez így? Mert amikor a házastársak testileg egymásnak ajándékozzák magukat, akkor ebben az is benne van, hogy áldozatot is hoznak egymásért. Mondtuk, hogy a szeretet fájhat. „Tekintettel vagyok Rád. Krisztus köztünk van, de ő mindig a keresztre feszített Úr is.”

Beszéljenek erről egymással! Mondjanak a társuknak egy kívánságot! Mondják meg a kívánságaikat a házastársi együttlétükre vonatkozóan. De gondolják meg azt is, hogy a testi önátadás egyúttal lelki önátadás is.

Házi feladat: Mondják meg egymás számára, hogy mikor szép a házastársi együttlét. És ne haragudjanak meg, hogyha a társuk egy kicsit bírálóan mond valamit. Felnőtt emberek közt ez lehetséges. Tehát lehetséges kell,

hogy legyen, hogy megmondjuk egymásnak a kívánságunkat. És ne mondják rá mindjárt, hogy ezt tudom, vagy hogy ez lehetetlen! Hanem csak egyszerűen hallgassák meg egymást.

Meg kell gondolni, amit mondtam, ami nagyon-nagyon fontos: Nagyon fontos a lelki kapcsolat, és nemcsak a testi kapcsolat. Nagyon fontos: Beszélgetni, hallgatni, együtt maradni, elidőzni. Az idő nagyon-nagyon fontos!

Beller Tilmann atya

Megjelent: A családi élet küldetés és munka. Családakadémia – Óbudavár Egyesület, Óbudavár, 2002. 231-235. o.

Kérdések a házastársi beszélgetéshez:

Beszélgessünk arról, mi az ami számunkra házasesetünkben örömet okoz? Miben tudjuk igazán mélyen megélni, hogy Krisztus jelen van házasságunkban? Hogy tudnánk kialakítani olyan formát, amiben a házasságunk szentségében jelen lévő Krisztust ünnepelhetjük?

Egyesülés Jézus Krisztussal az Últáriszentségben

A „kommunio” latin szó, közösséget jelent. A nyelvhasználatban gyakran szerepel. (Kommunikáció, telekommunikáció, összeköttetés, közösség, egyesítés.) Az egyház tanításával összefüggésben a „communio” szó lényegében belső közösséget jelent, közösséget, melynek az Úristen áll a középpontjában, de amely az emberek egymás közötti közössége is. A közösség a közös lakomában nyilvánul meg. Együtt étkezünk. Erőteljes kifejezőereje van az egy kenyér szétoztásának, illetve az egy kehelyből való ivásnak, amikor két szín alatt áldozunk.

Hogyan készülünk föl a szentáldozásra? Hogyan lehet a szentáldozás a házaspár számára még gyümölcsözőbb, hatékonyabb?

Megpróbáljuk megízlelni, mit jelent az emberek számára a közösség. A legbensőbb közösség az anya-gyermek kapcsolat, amikor az édesanya a gyermekét még a szíve alatt hordja. Mindkettőjüknek egy és ugyanaz a vérkeringése. Az anya azokból az élethez szükséges energiákból táplálja magzatát, amellyel ő rendelkezik. A közösségnek ebből a formájából hiányzik valami. A gyermek még nem tud gondolkodni. Még nem tudja átölelni az édesanyja nyakát. Ez csak később következik be, amikor a gyermek az első felismeréseiről ad jelet. Mosolyog, ha meglátja édesanyja arcát, később az ölébe ül és átöleli őt.

Nagyobb és mélyebb a közösség a felnőtteknél, akik egymás felé fordulnak. Nagyon jó, ha nem kell sokat beszélni, legalábbis nem a lelki egyesülés folyamatáról. Előfordulhat ilyesmi munka közben, egy kettesben tett séta közben, vagy ha egymás társaságában csendben elidőzünk. Én benned, te bennem, mindketten egymásban. Ha a lélek ilyen közösséget kapta ajándékba az ember, szeretne minden mással felhagyni, és csak a másikkal tölteni az idejét.

A házastársi közösségnek különleges karaktere van. Egészen egymásért létezhetünk. Testi mivoltunkban is a tökéletes egymásnak ajándékozás élményét élhetjük meg. A házasságban történő egyesülés tökéletes kétoldalú egymásnak ajándékozás és elfogadás. Tudatosul bennünk: egymáshoz tartozunk, teljesen egymáséi vagyunk.

Az emberi közösség, a lelki egymásban létezés. Az emberi közösség, a lelki egymásban létezés akkor válik igazán széppé, amikor ez a másik szol-

gálatában nyilvánul meg: egymásban és egymásért élni! A házasság keretein belül történő találkozás olyan önzetlen egyesülés, melynek célja, lényege a gyermek. A házaspár nagyobb cél szolgálatában áll. Életet akarnak ajándékozni. A kölcsönös szeretet az alapja, kútforrása gyermekeink életének. A kommunio, a közösség mindig tágabb, mint azok köre, akiket közvetlenül érint. A szentmise az egész egyházközség ünnepe, nemcsak az éppen jelenlevőké.

A szentmisében magunkhoz vesszük az Oltáriszentséget. Az Úristen egészen eggyé akar válni velünk. Elvisszük Neki szeretetünk legszebb elmúlt heti élményeit, történéseit. Ez lehet a gyengédség élménye is. Az Úristen eggyé válik velünk, mi benne újra egymáséi leszünk. Sosem vagyunk annyira közel egymáshoz, mint amikor együtt vagyunk a szentmisén. A kenyér, amelyet mindketten megosztunk egymással, egyesít bennünket.

Előfordul, hogy egységérzésünk komoly áldozatok eredménye. Közösen birkóztunk meg valamilyen nehézséggel, vagy nagy küzdelmek árán újra igent mondtunk egymásnak, vagy a gyermekeinkkel megélt közös öröm tölt el bennünket stb. Olyan élményt vigyünk az Oltáriszentség fogadására,

amely mélyen összeköti minket. A megélt egységet még jobban elmélyíthetjük az Oltáriszentségben. Jézus mondja: Legyetek egyek, egymással és egymásért élő lelki közösség! A nagy feladatok megoldásakor mindketten mély egységet élhetünk meg.

Az ember nemcsak férfiként és asszonyként ember. A házaspár férfi és nő kettős egysége. A teljes emberi élet ott adott, ahol a férfi és a nő szeretetben köti össze életét egymással. A letűnt idők nagy kulturái bizonyítják a férfi és a nő kettős egységét. A politikai életben is beszélünk királyról és királynéről, a mezőgazdaságban parasztról és parasztasszonyról. A kis kézműves üzemeket házaspárok

irányították. Ez a férfiúi és női egység a politikai és gazdasági ténykedésben egyaránt elveszett. Korunkban egyoldalú férfielvűséggel, vagy némely foglalkozásnál egyoldalú női princípiummal találkozunk. A kettős egységet visszaállítani a Schönstatti Családmozgalom egyik nagy küldetése. Nem csupán jámborsági feladatról van szó, hanem világtörténelmi feladatról.

Ha Jézus életünk középpontjába lép, ha befogadjuk az Oltáriszentséget, egyrészt személyes élményben részesülünk: szívünk megújul a szentségben. De közösségi élményben is: egyesít minket magával a szeretetben, vagy egyesít egy nagy közös feladatban. Az Úristen élő, minket összekötő erő. Az Oltáriszentség befogadása növeli az egymás iránti szeretetünket, és gyümölcsözővé teszi közös munkálkodásunkat. Kérdezzük meg magunktól: melyik egységélményt kapcsoljuk össze ezúttal a szentmisével?

Beller Tilmann atya

Megjelent: A szentmise mint életmise. Család – élő szentély 2. 25-29. o. Családakadémia – Óbudavár Egyesület, Óbudavár, 2003. Fordította: Dr. Várnagy Péterné Hámori Zita

Kérdések a házastársi beszélgetéshez:

Idézzünk fel házasságunkból olyan pillanatot, amikor igazán megéltük ezt a kettős egységet, amikor házastársi egységünknek, közös dolgainknak tudtunk örülni!

Szemléljük együtt a szentmisét, mint a családi élet forrását.

A szentmise elején kérjük a Jóisten bocsánatát. Mást jelent ez az egyedülálló embernek, és mást egy házasembernek. A házasember egy konkrét szeretetkapcsolatban él. Így könnyebb is, meg nehezebb is a Jóistennel beszélni és a bocsánatát kérni. Ha mi mint házasemberek, a Jóistennel egyedül beszélünk és így kérjük a bocsánatát, akkor a Jóisten ezt mondja: Tessék előbb hazamenni, a házastárssal kibékülni és utána gyere hozzám. Így nekünk, házaspároknak, ez az út nehezebb, de gyümölcsözőbb is. Mert így mélyebben odafordulunk a Jóistenhez. Eszerint a házasság a szent élet igazi iskolája. (...)

Ha megértjük, ahogy a mindennapi életben a Jóisten beszél velünk, akkor azt is megértjük, amit a szentmisében mond nekünk. Amikor a szentmisén vagyunk, meg is lehet kérdezni, amikor hallgatjuk a szentleckét, az evangéliumot vagy a prédikációt, hogy mi érdekes van ebben nekem? Egy élő embert mindig érdekel valami. Talán a prédikáció nem valami szuper, de a Jóisten mindig akar nekünk valamit mondani. Ezért figyelmesen hallgatjuk és megkérdezzük: Mit akarsz nekem mondani ebben a prédikációban? Kedves Barátaim, nem nagyon nehéz ezt megérteni, de nagyon fontos ezt gyakorolni!

Talán a szentmise után beszélünk egymással: Mi volt Neked érdekes? Jó keresztények sokszor rosszat beszélnek a prédikációról. Kedves Barátaim, a prédikációt ketten tartják: a pap és aki hallgatja. (...)

A szentmisében felajánljuk a kenyeret és a bort, és kérjük, hogy legyen ez számunkra Jézus Krisztus teste és vére.

Keressük a felajánlás és a hétköznapi élet kapcsolatát. A mindennapi életünk felajánlásait kapcsolatba hozzuk a szentmise felajánlásával. Itt vannak először a nehézségeink, melyeket felajánlunk a Szűzanyának a kegyelmi tőkébe, és keres-

sük a kapcsolatot Jézussal. Felajánljuk az örömeinket is. Ez ugyanaz, az örömet is fel lehet ajánlani. Felajánljuk a szenvedéseinket. Amikor megbánt valaki, ez fáj, de tovább szeretünk, és a fájdalomunkat felajánljuk a Szűzanyának a kegyelmi tókébe, és keressük a kapcsolatot Jézussal.

Felajánljuk az imáinkat.

Fontos, hogy így a mindennapi élet is ott legyen a felajánlásban. (...)

Jézus eljön hozzánk az oltáron a kenyér és a bor képében. Ő valóban jelen van a szentmisében. És mit csinál?

Az első: Mint mindig, odaadja magát a Mennyei Atyának.

Hogyan? Amikor itt jelen van köztünk, Ő odaadja magát a Jóistennek és mi elkísérjük és mondjuk Neki: Jézus, amikor most újra itt vagy a közösségünkben és oda akarod adni magadat szent Istenünknek, kérem szépen, add, hogy Veled együtt én is oda tudjam adni magamat a Jóistennek!

Istennek nagy terve van az életünkben, és ezért kérjük: Jézus add, hogy a Jóisten terve az életemben megvalósuljon. De látom a Jóisten tervét a társam életében, a gyermekeim életében is, és azt mondom: Ha nem is értelek jó Istenem, de szeretlek, és a tervedre igent akarok mondani; be akarom fogadni, és szeretni akarlak újra.

Csendben maradunk, és amikor Jézus köztünk van, ezt kérjük. (...)

Most még egyszer szemléljük, hogy mit jelent az, hogy Jézus a szentmisében köztünk van. Igazán köztünk van, és megint odaadja magát a Mennyei Atyának. Szemléljük még egyszer a társunkat és látjuk, hogy a Jóisten adta őt nekem. Kedves Barátaim, ez néha nehéz! De Ő adta nekünk a társunkat, és a társunk mögött látjuk a Jóisten tervét. E terv arra irányul, hogy jók és szentek lehessünk. És ezért kérjük, hogy a Jóisten tegye velünk azt, amit akar. Jó Isten, Te adtad nekem a társamat, és a szép tervedet szemlélhetjük.

Csinálhatsz velünk, amit akarsz! A szeretetszövetségben a Szűzanyának nemcsak néha adunk egy áldozatot a kegyelmi tókébe, hanem újra és újra mondjuk neki, a jó Istennek: Elfogadlak Téged egészen! Ezt nevezzük biankó felhatalmazásnak. Igent mondunk előre arra, amit majd később küldesz.

Valamilyen módon ezt gyakoroljuk Jézussal, aki most az oltáron odaadja magát a Jóistennek.

Még egyszer szemléljük ezt a szép dolgot, hogy a Jóisten bennünk lakik.

De most a házasság szentségében akarjuk Őt megtalálni. Miatyánk, aki a mennyekben vagy. Hol van ez a lakás, az Ő isteni lakása? A házasság szentségében. Tehát ott, ahol mi ketten odafordulunk egymáshoz, ahol egy lélek vagyunk, ott lakik a Jóisten köztünk, ha ezt lehet így mondani. Amikor odafordulunk egymáshoz, együtt dolgozunk, és együtt gondolkozunk; ha egy szellem vagyunk, Ő ott van köztünk. És amikor a házastársi szerelemben

egy test leszünk, Ő van köztünk. Miatyánk, aki a mennyekben vagy, azt jelenti, hogy mi vagyunk ez a menny, ahol a Jóisten jelen van; mi vagyunk a menny, ahol jelen van a Jóisten, ha egy szív, egy lélek vagyunk. Akkor valamilyen módon mi vagyunk a Jóisten lakása, a Jóisten otthona. És Ő szívesen van ott, és imádkozhatjuk Őt köztünk. De, kedves Barátaim, ezt csinálnunk kell, nemcsak tudni! Nem elég tudni, ezt csinálni kell!

Néha csendben maradunk és mondjuk a Jóistennek: Te most a mennyekben vagy! Mi együtt vagyunk a szeretetben és ez a menny. Egy szív, egy lélek, de nemcsak egy szív, egy lélek! Ha együtt dolgozunk, ha együtt gondolkozunk, ha érezhető, hogy mi egy team vagyunk, a munkatársai vagyunk, akkor a Jóisten jelen van, és mi vagyunk a menny az Ő számára. És végül, amikor megmutatjuk egymásnak a szeretetünket a testünkkel, a gyengédségben, testi kapcsolatban, akkor jelen van, akkor Ő nálunk lakik az Ő mennyében. Amikor odaadjuk egymásnak magunkat a szeretetben, mi vagyunk valamilyen módon a Jóisten számára a menny. Ez nagyon szép és mély dolog. Ezért nagy tisztelet, nagy szeretet és nagy gyengédség legyen a testi kapcsolatunkban.

Ezen a ponton hiányzik még az egyházunkban egy jó szokás. (Imádni Jézust a házasság szentségében.) Látják, pl. mondhatnánk, hogy amikor együtt dolgozunk, akkor ezt ünnepelni is lehet.

Elég egy szó, egy pillantás, odamegyünk a házi szentélybe, megfogjuk egymás kezét, csendben maradunk. Ez elég. Kedves Barátaim, az életünkben ez igazi valóság lesz, hogy mi vagyunk a menny a Jóisten számára, ahol Ő lakik.

Beller Tilmann atya

Részletek a 15 perc szeretet házaspárok számára című kiadványból. P. Tilmann Beller beszédeiből összeállította dr. Csermák Kálmán és Alice. Schönstatt-szentélyt Magyarországnak Alapítvány, Óbudavár, 2004. 37-48. o.

Kérdések a házastársi beszélgetéshez:

Ha közösen veszünk részt szentmisén, beszéljünk arról, hogy mi érintett meg az elhangzott szentbeszédből, a szentmise részleteiből? Miért adunk hálát, mit ajánunk fel, mit köszönünk meg az életünkben, a házastársunkból, a gyermekeinkből?

A jó pásztor hatékony jelenléte

Milyen is az Üdvözítő pásztori működése?

Ezt korábban az iskolában nagyrészt biztosan megtanultuk. És ha az 1960-as nagy müncheni Eucharisztikus Kongresszusra gondolunk, melynek vezérgondolata ez volt: „Pro mundi vita” – „a világ életéért”; és ha engedjük hogy hasson ránk, amit a mostani zsinat¹ a legkülönbözőbb megfogalmazásokban akar értésünkre adni –, ez mind ugyanarról szól: az Üdvözítő azáltal folytatja pásztori működését az oltáron, hogy állandóan itt akar lenni a báránykái között.

Nekünk ajándékozza a jelenlétét. Nem elégszik meg azzal, hogy csupán a mennyben legyen: itt szeretne lenni. Mint a pásztor a juhainál, az Üdvözítő is úgy akar itt lenni a bárányai között. Nekünk ajándékozza a jelenlétét.

De ez még nem minden. Nekünk ajándékozza magát. Saját testét és véréát adja eledelül nekünk. Hiszen a jó pásztor gondoskodik a bárányairól. Jó legelőkre vezeti őket (vö. Ez. 34,14). És a jó legelő, ahová minket vezet, az étel, amit a jó pásztorunktól kapunk, az a jó pásztor saját teste és vére.

És végül: az örök Atyának ajándékozza magát itt az oltáron napról napra, rábírva ezzel az Atyát, hogy végül tetszéssel nézzen le az övéire, kisebb vagy nagyobb közösségére, kisebb vagy nagyobb nyájára.

És kedves hívek, ha a részletekbe akarunk menni, hogy megpróbáljuk egyik-másik gondolatot kibontani, és mélyebben magunkba szívni, akkor nem is tudom, mit tudnék különösen kiemelni. Először is a jelenlétére gondolok. Tehát az Üdvözítő állandóan itt van közöttünk. Mi vagyunk a nyája. Nálunk akar lenni, a nyája körében. Hogy mindenkinek legyen alkalma hozzá jönni.

És miként van közöttünk? Azt mondanám, hogy háromféleképpen.

Végtelenül alázatosan. Hiszen nagybőjt idején oly sokszor hallottuk az igét: Az Üdvözítő „exinavit semetipsum” – „megalázta magát” (Fil. 2,8), úgyszólván elhagyta az Atya trónját. Emberré lett. Emberként fekszik a bölcsőben, emberként függ a kereszten. Ennyire megalázta magát. De még ez sem elég neki. Kenyér alakot öltött. Et exinavit, – ilyen mélyen megalázta magát. Végtelen alázatosság!

¹ Utalás a II. Vatikáni Zsinatra, melyet XXIII. János pápa nyitott meg 1962. október 11-én a római Szent Péter-bazilikában és 1965. december 8-án VI. Pál pápa zárt be. Az Egyházat megújító zsinat a XXI. egyetemes zsinat volt.

Másodszor, végtelen szelídséggel van jelen. Mi mindent el kell itt viselnie! Ha alászállt, hogy köztünk legyen, akkor nekünk, a nyájának is nála kellene lennünk; akkor meg kellene becsülnünk, kapcsolatot keresni, érintkezni vele. És mily sokszor magányos, magára hagyott itt a tabernákulumban! És mennyi hálátlanságot, mennyi közömbösséget kell elviselnie, még akkor is, amikor mi itt, a szentmisén nála vagyunk. És mennyi szentségtörést kell elviselnie! Tehát egészében véve, a jelenlétét végtelen béketúrússal ajándékozta nekünk.

És végül, végtelen szeretettel. Végtelen szeretettel! Igen, azt szeretné, hogy alkalmunk legyen minden bajunkat elpanaszolni neki. Hiszen így hív bennünket: „Jöjjetek hozzám mind, akik fáradtak vagytok és terheket hordoztok, és én felüdítelek titeket.” (Mt. 11,28.) Ne szaladgáljunk tehát egyik embertől a másikig, ne keressünk újabb meg újabb élményeket, csak azért, mert az egyedüllétünket nem bírjuk elviselni. Nem! Neki öntsük ki a szívünket, neki mondjuk el a bajainkat, belőle merítsünk erőt, hogy az étellel megbirkózunk, hogy a Mennyei Atya kedvét lelje bennünk. Hiszen már élete során az a hír járta róla, hogy „Az egész sokaság igyekezett őt megérinteni, mert erő áradt ki belőle, és mindenkit meggyógyított.”² Ugyanez az erő árad belőle itt a tabernákulumban, ha nyájaként sikerül mélyebb hittel köréje gyűlnünk, őt életünk középpontjába helyezni, egész létünk, minden bajunk orvosává, életünk középpontjává tenni.

²Lk. 6,19.

Ugye, kedves hívek, ilyen az Üdvözítő pásztori működése a tabernákulumban.

És még ez sem elég. A Mennyei Atyának is odaajándékozta magát, áldozatul a bűneinkért, az egész világ összes bűneiért, hibáiért, és mulasztásaiért. Hiszen a zsinat arra hívja fel a figyelmünket, legyünk újra és újra tudatában annak, hogy a Golgota úgyszólván idevarázsolódik az oltárra. Hiszen a szentmise a keresztáldozat jelenvalóvá tételét jelenti. Lehetséges, hogy életünk során talán gondoltuk vagy kívántuk olykor, hogy: bár csak ott állhatunk volna akkor a kereszt alatt! Ez a kívánság itt sajátos, és titokzatos módon teljesül. Az Üdvözítő mintegy leszáll a mennyből ide, az oltárra. És itt jelenvalóvá teszi áldozatkészségét, amit annak idején a keresztfán tanúsított, hogy ez által a Mennyei Atyát értünk, bűnös emberekért újból kiengesztelje.

Látják, ilyen az Üdvözítő pásztori működése! Nem csak köztünk akar lenni, fel is akarja áldozni magát értünk. A jó pásztor életét adja juhaiért: titokzatos módon számtalanszor, valahányszor itt az oltáron a szentáldozatot ünnepeljük.

Josef Kentenich atya

Részlet Josef Kentenich prékiációjából a milwaukeei német közösséghez, 1964. április 12. Megjelent: In seiner Liebe bleiben. Ausgewählte Texte zur Eucharistie von Josef Kentenich. Peter Wolf (Hrsg.) Patris Verlag, Vallendar-Schönstatt, 2005. 29-32. o. Fordította: Kuslits Károly

Kérdések a házastársi beszélgetéshez:

Beszélgessünk arról, hogy hol tapasztaljuk meg Krisztus jelenlétét mindennapjainkban? Krisztushoz hasonlóan hogyan tudunk jelen lenni egymás számára?

A Szeretet hitének szükségessége

A Megváltó nem akar minket árvákként magunkra hagyni; nálunk akar lenni, a mi eledelünk Ő maga akar lenni. Most az egyszer kérdezzem meg magamtól: „Ki az aki engem etet, aki táplál?” Ha Önök kicsit ismernék a világban lévő lelki áramlatokat, akkor, pontosan tudnák, hogy milyen csúnya kifejezésekkel illetik a világban az Eucharisziát. Akkor annak a tudatára ébrednénk, hogy amit mi hiszünk, az valami hatalmas dolog. Mit hiszünk? Hogy a kis kenyér; vagy a kenyér és a bor alakja magába foglalja, magába rejti az istenember Jézus Krisztust. Ez a hit csúcsát jelenti. Ki az közülünk, aki könnyen tud hinni? Aki a hétköznapi életben már egyszer megtapasztalta a szeretet „csoda-erejét”. És fordítva: Miért van az, hogy a mai emberiségnek olyan nehezére esik hinni Istenben? Azért, mert a mai kor embere rendkívül kevés szeretetet tapasztal meg.

Ezért mondja Szt. Ágoston olyan csodálatosan szépen: „ A szeretet a hit legkitűnőbb szerve.” Vajon igaz ez? Szeretve hinni és érezni – ezt jelenti a hit szerve. Vajon magától értetődő számunkra, hogy az örök Isten, akinek a visszfényében mi csak kicsiny emberek vagyunk, minket túláradó módon szeret? Ha igen, akkor az istenemberi szeretet mesterművében való hit, a szent Eucharisziába vetett hit sem esik nehezünkre – s ez ami a hitünk csúcsteljesítménye. Tulajdonképpen tehát megéri egyszer a tabernákulum előtt térdelve elgondolkodnunk: MIT HISZEK? Vagy akár így is megfogalmazhatjuk: KIT ESZÜNK MEG? Ki az étel, a bennünk élő isteni lét számára? Amúgy az ember gyakran fogalmaz így: „Szívesen felfalnálak (bekapnálak)”. Ezt a gondolatmenetet követhetnénk egyszer. Ezek olyan nagy igazságok, melyek megértéséhez a lelkünk még nem nőtt fel. El kell jutnunk bizonyos magányra és el kell rugaszkodni az általunk élvezett szeretettől az Isten szeretetéhez. És el kell gondolkodnunk, ki az, aki magát nekem egészen eledelül adta, aki magát nekem áldozatként felajánlotta és állandóan a barátom akar lenni?

Ez az örök Isten az ő emberi természetében. Hogy néz ki az emberi természet? Egy megdicsőült szeretet, egy átszellemült lélek. Ő az én tanítóm, a barátom, a vigasztalóm, az örök igazságom...

A Megváltó azonban az áldozatom is. Ha a Mennyei Atyát meg akarom győzni arról, hogy én őt szeretem – és ezt nem csupán szavakkal, hanem tet-

tekkel is meg akarom mutatni; s az az érzésem, hogy nem tudok eléggé kicsinnyé válni – néha meg akarom semmisíteni magam, – akkor felkínálja magát nekem a Megváltó. Ő megért engem, az én egyszerű szívem finom vonásait. Tudja, hogy egy gyermek nem nyugodhat, amíg az örök Istennek magát újból föl nem ajánlja, és oda nem ajándékozza. Akkor így szól: – „Én akarok a Te áldozatod lenni. Nézd, én az Atyának ajándékozom magam.” Akkor az Atya hatalmas szeretettel újra rám tekint. Nemde ezeket a rendkívül egyszerű igazságokat sokkal gyakrabban kellene átgondolnunk.

És ily módon Ő a barátom is. Talán túl ritkán ízleljük ezt meg. Sokszor bensőleg fáradtak és magányosak vagyunk. Igazán emberi dolog az, hogy hosszú magányban nem tudunk kitartani. Rendkívül szép, hogy olyan szívünk van, amiről tudjuk, hogy velünk érez. A lélek nem az elmagányosodásra van beállítódva. Ezért a Jóisten társakat alkotott, akik a szívükben elfogadnak, és elfogadják bajaimat, és nehézségeimet. Milyen gyakran kopogtatunk az emberi szíveken anélkül, hogy az megnyílna nekünk. Nem szabad elfelejtenünk, milyen nagy dolog, ha azt mondom, a Szűzanya vár ránk (a Szentélyben), de egész más dolog, ha az Üdvözítő vár ránk. És a Szűzanya az Üdvözítőhöz akar minket vinni.

Josef Kentenich atya

Részlet Josef Kentenich előadásából a Schönstatti Mária-nővérek számára, Schönstatt, 1939. április 16. Megjelent: In seiner Liebe bleiben. Ausgewählte Texte zur Eucharistie von Josef Kentenich. Peter Wolf (Hrsg.) Patris Verlag, Vallendar-Schönstatt, 2005. 35-37. o. Fordította: Wangler Ottó

Kérdések a házastársi beszélgetéshez:

Beszélgessünk arról, hogy mit jelent számunkra az Eucharisztia? Idézzünk fel olyan pillanatokot, amikor egészen mélyen megtapasztaltuk a szeretet „csoda-erejét”!

Mária szövetsége Krisztussal

Hogyan is élt tehát a Szűzanya szövetségben az Üdvözítővel, annak mennybemenetele után? A választ ismerjük. Együtt élt és együtt szeretett vele; állandóan a legbensőségesebb szövetségben az Eucharisztikus Üdvözítővel. Mit jelent ez? Állandóan együtt élt az Oltáriszentségi Üdvözítővel. Pontosan úgy, ahogy nekünk lehetne és kellene együtt élnünk az Oltáriszentségben jelenlévő Krisztussal.

Mária az Oltáriszentségből élt; a legbensőségesebb szövetségben élt az Üdvözítővel, az Oltáriszentségben állandóan jelenlévő Üdvözítővel, az Eucharisztikus áldozattal. Nemde itt van számunkra az a három alapvető vonatkozás, melyek az Oltáriszentségben jelenlévő Üdvözítőnek a hozzánk való viszonyát jellemzik.

Nos, elkezdtünk gondolkodni arról, mit is jelent, hogy a Szűzanya az Oltáriszentségből élt. Három sajátosságot neveztünk meg arra vonatkozóan, miként nézett ki az Oltáriszentségből való élet a Szűzanya életében. Egyrészt vágyakozó élet volt az Eucharisztikus Megváltóval, ami azt jelenti, hogy a Szűzanya egész élete egy vágyakozás volt – ma így mondanánk – az igazi szentáldozás után. Mi volt ez? Az egész élete lelki szentáldozás volt. Vágya-

kozás. Vágyakozás, nemcsak az Üdvözítővel lelkileg egyesülni, hanem Őt ténylegesen magához venni. Erről beszéltünk a múlt vasárnap. De jelen van egy második és harmadik sajátosság is. Ez egy Élet volt, egy Étel. Táplálék, mindennapi táplálék, rendkívül jól el(ő) készített táplálék. Ezen a két sajátosságon szeretnénk most kicsit elmélkedni. Mi megkülönböztetünk példaképet és képmást. Példakép: ez a Szűzanya. Képmás: ezek vagyunk mi, vagy legalábbis ennek kellene lennünk. Tehát a Szűzanya naponta magához vette az Oltáriszentséget. Honnan tudom ezt? Csak bele kell pillantanunk a Szentírásba. Tudjuk,

hogya a Szűzanya a hétköznapok szentje volt. Az egyszerű hétköznapokban őt a Jóisten bensőleg áthatotta. Meg kell értenünk, hogy akkoriban – vagyis abban az időben, amikor a Megváltó felment a mennybe – hogyan is viszonyultak az első keresztények az Eucharisztikus Megváltóhoz, hogyan vették magukhoz az Oltáriszentséget. A Szentírás először is arra hívja fel a figyelmünket, hogy „állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban.” (Apcsel 2.42) Mit jelent, hogy a ’kenyértörésben’? Ez csak egy fedőszó, ami tulajdonképpen egy helyzetet takar. Kenyértörés? Mikor törték meg a kenyeret? Hiszen tudjuk: a szentmisében. Ők tehát kitartottak. Mi mellett tartottak ki? A kenyértörésben és a kenyér magukhoz vételében. Hiszen ez akkoriban egyszerűen hozzátartozott a szentmiséhez: Megtörték, feláldozták és magukhoz vették.

Kitartottak. Mit akar jelenteni, hogy ’kitartottak’? Legalábbis azt halljuk ki ebből a kifejezésből, hogy ez nem valami rendkívüli cselekedet volt; hogy magától értetődő és folyamatos volt; így már sejthetjük, hogy ez a kifejezés arra utal: ezt nap mint nap megtették. Ezt sejthetjük abból is, amit a korai kereszténység élete elárul nekünk: akkoriban általános szokás volt, hogy a keresztények kicsiny köre szentmisén vett részt, és így naponta magához vette az Oltáriszentséget, az Eucharisztikus Kenyeret is. Hogy ezt a ténytet még kicsit megerősítsük, hozzátesszük, hogy akkoriban a Miatyánknak azt a mondatát, hogy „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma” még úgy értelmezték, hogy ez az Eucharisztikus kenyér, tehát az Oltáriszentséget egyenesen mindennapi eledelnek fogták föl.

Úgy, ahogyan az emberi társadalomban a kenyér mindenütt napi eledel, napi szükséglet, itt az Eucharisziát értelmezik annak. A mindennapi kenyér az, ami minden nap megillet minket, ami számunkra napi élelmiszernek lett kigondolva. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma is, hogy egyetlen napon se kelljen az Oltáriszentség nélkül léteznünk!

Miért mondom ezt? Hiszen igazolnom is kell, amit állítok. Most már mindnyájunk számára egyértelmű, hogy ha akkoriban a keresztények mind így cselekedtek, ez volt a szokás, akkor mérget vehetünk rá, hogy a Szűzanya aztán mindenképpen megtette ezt egyedülálló módon. Magyarul: a Szűzanya nap mint nap élvezte az Eucharisztikus Kenyeret. Példakép.

Ha itt most megállhatok egy pillanatra, kedves hallgatóság, akkor azt hiszem, ki kell mondanom: abban a pillanatban, amikor a Szűzanya ily módon egyesült az Oltáriszentségben jelen lévő Üdvözítővel, magához véve a Mindennapi Kenyeret, úgy vélem, több mint nyilvánvaló, hogy megisméltódott számára az angyali üdvözlés jelenetének élménye és emléke. Mit jelent ez? Az Angyali üdvözlés jelenete. (A Szeplőtelen Fogantatás Mára vonatkozik,

a Szeplőtelen Fogantatás maga Mária!) Az Úr angyala üzenetet vitt Máriának. Miféle üzenetet? Mit kellett tennie? Szívből fakadó 'igen'-t kellett mondania. És aztán mi történt ennek hatására? *Et verbum caro factum est*, és az Ige testté lett, a történelmi Krisztussá. Azt jelenti, hogy Isten egyszülött Fia a történelemi Krisztussá lett. És abban a pillanatban, amikor én – a Szűzanyára ez most éppúgy igaz –, vagy mi a Megváltót magunkhoz vesszük, azt kell mondanunk: *Et verbum caro, et verbum panis factum est*. Mit jelent ez? Hogy akkor a Megváltót a szívünkben, a lelkünkben hordozzuk. A Szűzanyára alkalmazva: ahogy annak idején a Legfenségesebb tabernákulumává vált, úgy most újra a Legfenségesebb tabernákulum. Vagy ha úgy tetszik, pontosabban az egyházra való tekintettel: Ő abban a pillanatban táplálékkehellyé vált.

Először is Tabernákulum. *Tabernaculum Altissimi*. (A Legfenségesebb tabernákulum.) Emlékszünk még arra, amit néhány vasárnapal ezelőtt magyaráztunk, amikor a drága Szűzanya életét olyan egyszerűnek és mindennaposnak ábrázoltuk? Miután megélte, hogy '*Et verbum caro factum est*', az Ige testté lett, tehát miután Ő annak idején a Magasságos Tabernákulumává vált, mit tett? Kihallotta (t.i. az Angyal szavaiból), hogy unokanővéreinek szüksége van rá. Mit jelent most ez, ebben az összefüggésben? Ez a gondolkodásnak és a szándékának józan módja:

Ha a Megváltó tényleg valóságosan a szívemben lakik és trónol, akkor mit kell cselekednem? Az Ő kívánságát teljesíteni. A kívánságát. Milyen kívánságot? Milyen vágyat? Ő maga mondta nekünk ott, ahol az utolsó ítéletről beszélt. Mi szerint leszünk megítélve? 'Éhes voltam, és ennem adtatok.' – A Megváltó kétségkívül éhes. Úgy, ahogy akkoriban az Örök Ige 'éhes volt', vágyakozott, hogy a Szűzanya szíve alatt emberalakot öltön, ugyanígy van benne most is vágyakozás arra, hogy mi Őt a szívünkbe fogadjuk. – Vagyis

szállást találjon bennünk. Ezt így már gyakran hallottuk: idegen voltam, nem volt otthonom, és befogadtatok. Igen, ez itt most szó szerint értendő: mi a Megváltót a Szűzanyához hasonlóan a szívünkbe fogadjuk. Akkor mi is a Legmagasságosabb Tabernákuluma leszünk, és hagyjuk, ahogy a Szűzanya is, hogy bennünk munkálkodjon. Mária 'útnak indult, és a hegyekbe sietett' (v.ö. Lk 1,39). Mit jelent ez? 'Útnak indult, és a hegyekbe sietett'? Minden nehézséget legyőzött, hogy az Üdvözítőt is elhozza, mindenhová elvigye a világra, hogy mi is, hasonlóan a Szűzanyához titokzatos módon Krisztus-hordozókká váljunk, Krisztust szolgálókká váljunk, Krisztust a világra hozókká váljunk.

Nemde, kedves hallgatóság, minden alapunk megvan ahhoz, hogy a Szűzanya napi szentáldozását ilyennek képzeljük el. Ezután ő ebből a kenyérből élt. Meghallotta, megcselekedte, amit az Üdvözítő benne végbevinni akart, pontosan úgy, mint akkor, amikor kimondta az ő nagy Igenjét, és útnak indult, és a hegyekbe sietett, hogy a Megváltót elvigye az unokanővéréhez, és segítsen Jánosnak, hogy az anyaméhben megtisztuljon és megszentelődjön.

Josef Kantenich atya

Részlet Josef Kantenich prédikációjából a milwaukeei német közösséghez, 1964. június 14. Megjelent: In seiner Liebe bleiben. Ausgewählte Texte zur Eucharistie von Josef Kantenich. Peter Wolf (Hrsg.) Patris Verlag, Vallendar-Schönstatt, 2005. 38-43. o. Fordította: Wangler Ottó

Kérdések a házastársi beszélgetéshez:

Beszélgessünk arról, hogy él-e a szívünkben a vágy, hogy minél gyakrabban tudjunk szentmisén résztvenni és szentáldozáshoz járulni? Mit tudnánk tenni, hogy ez meg is valósulhasson?

A napi szentmise legyen életmisévé

A szentmisét öt részre tagolhatjuk: Első rész: Imádkozom.
Második rész: Hallgatok és figyelek.
Harmadik rész: Adok.
Negyedik rész: Áldozok.
Ötödik rész: Befogadok.

Szemléljük most az egyes részeket:

Imádkozom. Mit imádkozom? Emberi szavakat! Az emberi szó áll az első helyen. Mit imádkozom? A „Confiteor”-t, beismerem a bűneimet. Mit imádkozom? A „Gloria”-t, Dicsőség a magasságban Istennek! Mit imádkozom? Az „Oratioban” könyörgéseket fogalmazok meg.

Hallgatok és figyelek. Mit hallgatok? Az (apostoli) leveleket, az evangéliumot, a prédikációt. – Aztán következik a Hiszekegy. Ez az átmenet a harmadik részhez, ahol én adok.

Adok. Mit adok Istennek? Emberi kenyeret, földi kenyeret. Természetesen a földi kenyér, az ostya engem helyettesít.

Áldozok. Mit áldozok fel Istennek? Magát Istent, az Istenfiút. Ugyanis a kenyér az átváltozáskor Isten Fiává lesz.

Befogadok. Mit fogadok be? Az isteni kenyeret, az Istenembert.

Úgy vélem, hogy ennek az öt pontnak a segítségével leegyszerűsítve megfejtethetjük a szentmisét. – Ezzel lényegében választ adtam a kérdésre: Mi is a szentmise az Üdvözítő szava és felfogása szerint? Mi is a szentmise az egyház rítusa szerint?

Most pedig hadd térjek vissza az első gondolathoz. Arról beszéltünk, hogy mint nővérek megszoktuk, hogy a szentmisét életmisének fogjuk fel. Ha a szentmisét leegyszerűsítve erre az öt részre tagoljuk, akkor ezt az öt pontot át kellene ültetnem a teljes napomra is. Mit kell tehát tennem az egész nap folyamán?

Először, Istennel kapcsolatba lépni, vagyis imádkozni.

Másodszor, hallgatni és figyelni; harmadszor, adni; negyedszer, áldozatot hozni; ötödször, befogadni.

Ezzel adva van egy egész napra szóló aszkézis.

Imádkozom. Magától értetődő, hogy beszélek Istennel. Nagy értéke van azonban, ha ezt a beszélgetést a szentmise folytatásának fogjuk fel. Úgy beszélek Istennel, ahogyan a szentmise alatt.

Hallgatok és figyelek. Isten szavát meghallani, ez a legértékesebb dolog a számunkra; mégpedig mindenütt Istent hallani, mindenből Őt kihallani. Ő szól hozzánk. Mi által szól hozzánk? Ki kell hallanom Isten szavát az emberszívekből. Mindenből, ami odakint történik, ki kell hallanom Isten szavát. Ha Isten szavát meghallottam az apostolok leveleiből, az evangéliumból és a prédikációból, akkor nem lehetek nagyothalló napközben. Hallanom kell, hogy mi történik a házban, vagy mi megy végbe bensőmben. Isten szava az, amit hallok. Természetesen az is Isten szava, ha valamit a csoportban hallok. Az is Isten szava, amit akkor hallok, amikor olvasok valamit.

Adok. Adni annyit jelent, mint szeretni! Mit adok oda? Mindent Istennek kell adnom, saját magamat kell odaadnom Istennek: azáltal, hogy az embertársamban Istent látom; mindenben, ahol valahogy valamit ajándékozhatok, Istennek akarom önmagamát átadni. Nem keresek semmit sem a magam számára. Adok.

Áldozok. Mit tudok feláldozni? Az Istenemberrel való kapcsolatban állandóan magamat kell feláldoznom; legalább abból a tudatból kiindulva, hogy (misztikus) testének tagja vagyok.

Befogadok. És mit fogadok be mindennap, minden pillanatban? Az Istenemberben magát Istent; nem csupán elméleti módon, hanem azáltal is, hogy Őt életre keltem; hogy Őt megmutatom az egész világnak és az egész környezetemnek. Őt kell képviselnem, Őt kell megmutatnom. Úgy, ahogyan megnyilvánulok, tulajdonképpen az Üdvözítőnek kellene megnyilvánulnia általam. Krisztus másává kell lennem.

Így válhat a szentmise minden körülmények között élet-misévé. Gondolkodjanak tovább ezen, és próbálgassák ezekben a napokban. Akkor minden, amit tesznek, amit a nap folyamán imádkoznak, átélnek, meghallanak, a ma reggeli szentmise folytatása lesz. Élet-mise.

Josef Kentenich atya

Részlet Josef Kentenich előadásából a Schönstatti Mária-nővérek számára, Schönstatt, 1930. augusztus 26. Megjelent: In seiner Liebe bleiben. Ausgewählte Texte zur Eucharistie von Josef Kentenich. Peter Wolf (Hrsg.) Patris Verlag, Vallendar-Schönstatt, 2005. 130-132. o. Fordította: dr. Csermák Kálmán

Kérdések a házastársi beszélgetéshez:

Beszélgessünk arról, hogyan tudjuk átélni az imádság – hallgatás – adás – áldozás – befogadás körforgását a szentmisében és a mindennapi életünkben?

A családi asztal mint első oltár

Ha bepillantunk a szent eucharisztia történetébe, és először is kinyitjuk az Apostolok cselekedeteit, egy sajátosan egyszerű ígére bukkanunk. Mit tettek ők, a tanítványok, az első keresztények? Beléptek a házakba, és ott ünnepelték meg – mit is ünnepeltek? – a kenyértörést (vö. ApCsel 20,7). A házakban! Ha az imént azt mondtam, hogy az eucharisztikus Üdvözítő itt van jelen a tabernákulumban, vagyis a közelünkben, és választ akar adni minden fontos kérdésünkre, akkor most azt kell mondanom, ő még arra is kész, hogy belépjen a házaikba. Mi volt a szent Eucharisztia első oltára? A családi asztal! A családokban ott volt maga az áldozati oltár, ott volt maga az asztal, amelyen az Istenember eucharisztikus, szentségi létformában maga köré gyűjtötte a család tagjait. Az egész rokonság, egész utcák voltak ott együtt. Ő velük akart lenni, a nép között, hogy mindig választ adjon nekik. Az imént azt hallottuk, hogy itt-ott a püspökök elkezdték megadni az engedélyt, hogy egyes házakban szentmisét ünnepeljenek. Értjük, hogy mit jelent ez?

Igen, ájtatos hallgatóim, ma jellegzetesen vallástól idegen légkörben élünk. Ha a házunk, a családi otthonunk légköre az Eucharisziától áthatott volna; ha teljes belső szenvedélyünkkel az eucharisztikus Üdvözítőn csüngenénk itt a templomban, akkor használhatnám azt a képet, mely számomra oly erősen meghatározó. Sokszor beszéltem már a sasról, mert mindannyian

sas-természetűek szeretnék lenni! Arra gondolok, amikor a fiatal sast az öreg sas első alkalommal bocsátja szabadon, először löki ki a fészekből. El tudjuk képzelni, ahogy a fiatal sas még reszket az első pillanatban, de aztán hirtelen azt érzi, hogy megtartja a levegő. Ez a nagy titok. Ha nem tudatosítjuk magunkban, ájtatos hallgatóim, hogy a mai korban, ebben az ateista, vallástól idegen korban egy isteni léggör hordoz minket – mely hordozza az otthon és az egyház léggörét is –, hogyan akarunk akkor ellenállást tanúsítani azzal a léggörrel szemben, mely ma a pluralista társadalomban mindenfelől körülvesz minket?!

Josef Kentenich atya

Részlet Josef Kentenich prédikációjából a német közösség számára Milwaukee-ban, 1965. március 14. Megjelent: In seiner Liebe bleiben. Ausgewählte Texte zur Eucharistie von Josef Kentenich. Peter Wolf (Hrsg.) Patris Verlag, Vallendar-Schöns-tatt, 2005. 133-134. o. Fordította: Soósné Dr. Dezső Zsuzsanna

Kérdések a házastársi beszélgetéshez:

Beszélgessünk arról, mit tehetünk azért, hogy otthonunkban, családi asztalunk körül Krisztus jelenlétét felismerhessük?

Máriás házasságra nevelés

1. Gondoskodjunk arról, hogy a házaselet máriás élet legyen!

2. Gondoskodjunk arról, hogy a házaselet a szentmise folytatása és tükröződése legyen! Erről szól a befejező előadás.

A házassági pedagógiai kurzusunk végéhez érkeztünk. Ha egyetlen közös nevezőre kívánjuk visszavezetni megfontolásainkat, és szeretnénk megerősíteni azokat az igazságokat, melyeket az elmúlt napokban jelentősnek és kívánatosnak ismertünk el, akkor két jelszót kell magunkkal vinnünk: Gondoskodjunk arról, hogy a házaselet máriás élet legyen! és: Gondoskodjunk arról, hogy a házaselet a szentmise folytatása és tükröződése legyen!

Befejezésül ezen jelszavak közül a másodikat szeretném kicsit körüljárni. Ezzel egyszersmind megismételjük a legfontosabb központi gondolatokat, és bemelegíthetünk nagy népnevelői feladatunkra.

Gondoskodjunk arról, hogy a házaselet a szentmise folytatása és tükröződése legyen!

A fenti állítás feltételezi, hogy a szentmise és a házasság párhuzamba állítható. Ez így is van. A hasonlóságok a részletekben is megmutatkoznak. Ez nem lehet meglepő a számunkra. A szentmisét nagy imádságnak és áldozatnak tekintjük. Mindnyájan ismerjük a dogmatika régi törvényét. „Lex orandi est lex credendi, est lex vivendi.” Imádságunk módjában tükröződik hitéletünk, hitünk pedig megszabja életünk irányultságát. Így a szentmise a házaseletre is vonatkoztatható. „Lex vivendinek” kell lennie, és meg kell mutatnia, hogy a házaselet miként alakítható a szentmise értelme szerint.

Régóta törekszünk arra, hogy a napi szentmisét életmisének fogjuk föl. A szentmiséből kívánunk erőt meríteni életmódunk formálásához. A napi szentmise-életmise! A nap folyamán megélt életünk legyen a félórás reggeli szentmise folytatása és beteljesedése! Ez legyen a nap kiindulópontja és csúcspontja. Itt kapjuk meg a kegyelmeket, melyekre szükségünk van. Ebből kiindulva alakítsuk mindennapi életünket, beleértve a házaseletet is a maga gondjaival és nehézségeivel. Ami nagy általánosságban elmondható minden életformáról, különösen is igaz a házaseletre.

Már sokat beszéltünk a mai kor nehézségeiről. Feltártuk a házaselet nehézségeinek gyökerét. Megtudtuk, hogy a nehéz lakhatási, élet-, oktatási és

munkakörülmények, valamint ösztönéletünk nehézségei okozzák őket. A fent említett problémák középpontja és végső forrása a végtelenbe mutat a vallási ínség miatt. Mérsékelhetőek, s részben legyőzhetőek lennének, ha legyőznék a vallási ínséget. A házasság reformjának, és egy katolikus házasságeszmény szerinti mozgalom létrehozásának legfontosabb feltétele, hogy egyre mélyebben belegyökerezzünk a természetfeletti világba. Ezzel a világgal leginkább a szentmisében találkozunk. A szentmisére való nevelés ezért a házasságra való nevelés.

Ha a szentmise és a házasság értelme közötti mély, belső kapcsolat valószínűs, abból az következik, hogy a szentmise fontos üzenetet hordoz a házasság számára. Akkor a napi szentmisében egy mindennap élő és éltető szemléltető eszközt nyerünk ezért, mivel a házaspár lényeges feladata élénken jelenik meg lelki szemeink előtt. Éltető szemléltető eszköz ez azért, mert a szentmise formálja és alakítja a házasságeszményt. És ez manapság, amikor rengeteg minden húzza le az embert, sokat jelent a házasság szempontjából. Bár csak újra felismerhetnénk az elmúlt napok minden gondolatát a szentmisében, és megtaníthatnánk ugyanerre az embereket is, hiszen ekkor világossá válna számunkra, hogy a szentmiseáldozat tanítása a házasságra való mély nevelést is jelent.

A szentmise és a házasság közötti mély értelmű kapcsolat lehetséges és valószínű. Miben nyilvánul meg ez? Mi a szentmise feladata a házasság eszményének szempontjából? A szentmise megjeleníti és formálja a házasság eszményét. Ahogy a házasesetben, úgy a szentmisében is meg kell különböztetnünk a felépítés és az irányultság törvényét. Emiatt mondhatjuk a következőket:

a) A szentmise megjeleníti és formálja a házasság felépítésének törvényét. A szentmise felépítésének törvénye nyilvánvalóvá válik, ha feltesszük a következő kérdést: Ki mutatja be a szentmisét? A válasz: Krisztus és mi magunk mutatjuk be a szentmisét a Mennyei Atyának. Más szavakkal, a szentmise felépítésének törvénye nem más, mint az a nagyszerű valóság, hogy Krisztus testének tagjai vagyunk. (A szentmise irányultságának törvénye a következő kérdésre adott válasz: kinek mutatják be a szentmisét? Kire irányul? A szentmise az Atyának való önátadás gesztusa. Más szavakkal a szentmise irányultságának törvénye a mi istengyermekségünk valósága.)

Vessünk egy közelebbi pillantást a szentmise felépítésének törvényére. A valóság, hogy Krisztus testének tagjai vagyunk, a Krisztussal való lét-, élet-, szeretet-, lelkület-, küldetés- és áldozatközösségként írható le. Krisztus és mi magunk mutatjuk be a szentmiseáldozatot a Mennyei Atyának. Kiket értünk „mi” alatt? Az egész Egyházat, a küzdő, a szenvedő és a győzedelmes Egyházat. A szenvedő és a győzedelmes Egyház tagjai szintén részt vesznek a szentmisében.

Ezért kaptak helyet benne. Lélekben körülveszik az oltárt. Azonban a „mi” különösen is vonatkozik a küzdő Egyházra. Életközösségünk Krisztussal olyan bensőséges és mély, hogy szinte fizikai egységre lépünk vele. A halálos bűn minden alkalommal kiszakít bennünket ebből az életközösségből.

Mély sors- és lelkületközösség köt össze bennünket Krisztussal. Krisztus lelkülete egyedül az Atya dicséretére irányul. Így az Egyháznak is fontos feladata az Atya dicsérete.

Krisztus küldetése egyben az Egyház küldetése is. Ez a küldetés közössége. Ugyanakkor Krisztus áldozatával is szoros közösségben vagyunk. Ő felajánlja saját magát és misztikus testét az Atyának. Ezek a futó megjegyzések emlékeink felfrissítését szolgálják.

Most pedig azt állítom, hogy a szentmise megjeleníti a házasság eszményét. Miben áll a házasság eszménye? A házaspár legbensőségebb kötelességét jelenti Krisztussal és Krisztusban. A házasság a legbensőségebb lét-, élet-, szeretet-, lelkület-, küldetés-, sors- és áldozatközösség Krisztusban. Éppen ezért, ha arra tanítom a házaspárokat, hogy lássák meg ennek az eszménynek a megtestesülését a szentmisében, az utóbbi nemcsak megjeleníti, hanem formálja és alakítja is a házasság eszményét. Így nemde arról van szó, hogy a házasság eszményét mindennap szemünk elé helyezik olyan mértékben, hogy az átalakulás megkezdődhessen?

Ne feledjük, hogy a szentmisét az élet átadásának tekinthetjük. A szentmisében Krisztusban új erőforrás nyílik meg számunkra. A házastársak egymás iránti elköteleződését magába foglaló Krisztusnak nincs hőbb vágya,

mint hogy ezt az egymás iránt elköteleződő akaratot mindennap újra magába foglalja. Így a szentmise nagyszerű erőforrás is egyben. A házaspár belőle merítik az erőt ahhoz, hogy hűségesek maradjanak lét-, élet-, lelki-, küldetés- és áldozatközösségükhöz. Segítenünk kell nekik a kapcsolódási pontok felfedezésében. Így tehát, nevelés a szentmiseáldozatra és a szentmiseáldozattal! Nagyon fontos, hogy a nagy igazságokat összekössük és egyesítsük az élettel.

Ezzel kellőképpen körüljártuk az első gondolatot: a szentmise megjeleníti és formálja a házasság felépítésének törvényét.

b) A szentmise megjeleníti és formálja a házasság irányultságának törvényét. Ezen a ponton röviden meg kell jegyezni néhány fontos szempontot. A szentmise irányultságának törvénye a következő: *Per Christum in Spiritu Sancto ad Patrem*. Középpontban az Atya áll. A szentmise legfontosabb része a prefációval kezdődik, és a kis doxológiával végződik: „*Per ipsum et cum ipso et in ipso est tibi Deo Patri in Unitate Spiritus Sancti omnis honor et gloria*” (Őáltala, Ővele és Őbenne a tiéd, mindenható Atyaisten, a Szentlélekkel egységben minden tisztelet és dicsőség mindörökkön-örökké.). Középpontban az Atya áll. Mindenki él a vágy, amely felfelé vonz az Ő trónjához. És milyen ez a Mennyei Atya? Mindenható, mindentudó, kifürkészhetetlen és végtelenül jóságos. Ez a mi nagyszerű Istenünk négy nagyszerű tulajdonsága, amelyeket a házaspár soha nem szabad elfelejteniük. Ha a házaspár nem hajtják fejüket a kifürkészhetetlen, végtelenül kegyelmes, végtelenül jóságos és kifürkészhetetlen Isten igájába, nem lesznek képesek szilárdan helytállni a mindennapi élet zűrzavarában. A napi szentmisében újra és újra át kell adniuk magukat ennek a mindenható, végtelenül kegyelmes, végtelenül jóságos és kifürkészhetetlen Istennek a szentmise irányultságának törvénye szerint.

A mindennapi élet annyira emelkedik fel a mi nagy Istenünkhöz, az Atyához, amennyire a házaspár részt vesz a szentmise szent áldozatközösségében, és megpróbálják azt folytatni a napjuk során az Atya dicsőségére.

És a házasság irányultságának törvénye? Annak is az Atya dicsőítésére szolgáló, szent áldozatközösségnek kell lennie. Minden szót gondosan megfontoltam. Először is kezdjük a közösség szóval. A házaspár áldozatközösségének alapja a férj és a feleség összetartozásának mély egységében keresendő. Azért is vannak közösségek, mert a nemek kiegészítésre szorulnak, és kiteljesíthetik egymást. Azért vannak közösségek, mert ők a jövőbeli gyermekek életének közös forrása.

A szentmise az Atya dicsőítésére szolgáló, szent áldozatközösség. Itt az isteni és emberi erők kötődnek egymáshoz. A házasság is hasonló. Nemcsak az emberi erő, hanem az isteni erő is jelen van. A szentmisében a profán és a szent dolgok kötődnek egymáshoz. És a házasságban? Ott is vannak profán dolgok - melyek egyes emberek véleménye szerint ráadásul a legalacsonyabb rendűek -, melyek szent áldozatközösségben megszentelődnek az Atya dicsőségére. A szentmisében a profán dolgok és teljes lényünk megszentelődése érhető, hiszen mindnyájan Krisztus önfeláldozó akaratának, az Atya akaratának részévé válunk. A házasságban azonban a házastársak házassági esküje Krisztus házassági esküjének része, ezért mindkettőjük célja ugyanaz kell, hogy legyen, amelyet a következő szavakkal fejezhetünk ki: azért jöttem, hogy Atyám akaratát beteljesítsem. Vagy más szavakkal: mindig azt teszem, ami kedves neki. Vagy: íme, itt vagyok, hogy teljesítsem akaratodat. Ezen a ponton érdemes felidézni, hogy a Fiú milyen szilárdan és erősen irányul az Atya akaratára.

A nászmise bevonuló énekében az Egyház említi az életen átvezető közös utat, amelyen keresztül a párnak immár teljes egységben kell dicsérnie és magasztalnia Istent. A mi szóhasználatunkkal élve ez azt jelenti, hogy az életen átvezető közös útnak az ég felé vezető közös úttá kell válnia. Ez a házasság irányultságának törvénye. Az, amit az ember önmagában kevésbé volt képes megvalósítani, immár elérhetőbbé vált. Ha valaki azt mondja, hogy a házasságkötés után már kevésbé irányul Isten felé, mint korábban, az a házasság eszményének lélekharangját kongatja. A házaspár még inkább átadhatja és át is kell adnia magát az Atyának, hogy életük valóban az ég felé vezető közös úttá válhasson. Ez különösen is fontos a nő esetében. Kötődése Istenhez nem sérülhet, különben figyelmen kívül hagyjuk az irányultság törvényét. Ugyanakkor az is igaz, hogy a férjén keresztül kell fenntartania az Istenhez való kötődését. Minél hűségesebben törekszik végső célja felé a nő, annál nemesebbé és erkölcsösebbé teszi férjét.

A házasság a mennyei Atya dicsőítésére szolgáló szent áldozatközösség. Mit foglal magában pontosan ez a dicsőítés? Egy gyermeki, tiszteletteljes és békés dicsőítésről van szó.

aa. Gyermeki dicsőítés. Akit megragadott istengyermekségünk valósága, nem is cselekedhet másként. Isten gyermeki dicsőítése két dolgot von maga után: egyrészt a házastársak alkalmazkodóbbá és gyermekibbé válnak, másrészt a szülők képessé válnak arra, hogy gyermekeiknek apjuk és anyjuk legyenek. Így a gyermekek lehetőséget és biztonságot kapnak, hogy szüleiknek való szerető önátadásukon keresztül mélyen megtapasztalják, mit jelent gyermeknek lenni.

bb. Tiszteletteljes dicsőítés. Nem pusztán a végtelenül jóságos és szerető Mennyei Atyáról beszélek, hanem a kifürkészhetetlen Atyáról is. A tiszteletet nélkülöző szeretet pusztít. Az igazi szeretet mély tiszteletből születik. Valódi tragédia, ha a tisztelet nélkülözi azokat az elemeket, amelyeket csak szent távolságból láthatók. Ha a házasfelek naponta útmutatást kapnak a szentmisében, könnyedén átültethetik ezeket a gondolatokat az egymással való kapcsolatukra. Csak ekkor garantálhatjuk az erényes viselkedés alapját. Tisztelet egymás és a gyermek iránt is! Így a szentmiseáldozatra és szentmiseáldozattal való nevelés megjeleníti és biztosítja a házasságra való nevelést.

cc. Békés dicsőítés. Milyen sokat beszélünk a békéről a szentmisében! Ha naponta megtapasztaljuk ezt a békét a szentmisében, belőlünk is béke árad majd. Egész létezésünk békét sugároz, amely megerősíti és növeli a békét a környezetünkben.

A házasságnak, akárcsak a szentmisének, az Atya dicsőítésére szolgáló, szent áldozatközösségnek kell lennie. Ha eddig a „közösség” szót hangsúlyoztuk, most irányítsuk figyelmünket az „áldozatra.” A szentmise az Istenember önfeláldozását állítja a középpontba. Urunk azt kívánja, hogy minden nap teljes lényünkkel az áldozatközösség részévé váljunk. Ez különösen is igaz a házasokra. Ugyan a fentieket minden korban el lehetett mondani, de a mai élet különösen is a vértanúk lelkületét várja a házasoktól. Ha vannak korok, amelyben nehéz megőrizni a házasság eszményét, a mai különösen is ilyen. Hacsak nem verünk egyre mélyebb gyökeret a szentmise önfeláldozó lelkületében nap mint nap, szinte lehetetlen megőrizni a házasság eszményét.

Ezzel ténylegesen képzésünk végére értünk. Most már egészen sokat tudunk a máriás házasságra nevelés útjairól, módszereiről és lehetőségeiről. Mindezeket Isten szívéből olvastuk ki, és a megalapozott pszichológia és a sok éves tapasztalat erősítette meg őket. Mi most a teendőnk? Visszatérünk a hétköznapiakba. Azt, amit az emberek szentmiseáldozatra és szentmiseál-

dozattal való neveléséről mondtunk, leginkább magunkban és a körülöttünk lévőkhöz tudjuk elkezdni a máriás nevelés által. Ezt nem kell újra bizonyítani. Mindezeket leginkább a máriás nevelés segítségével tudjuk biztosítani és megismertetni az emberekkel.

Ha felismerjük az emberek kínzó szükségét, ha felismerjük ezt a súlyos kötelességet, nem tehetünk mást, mint újra és újra megpróbáljuk átadni magunkat ennek a feladatnak Isten kívánsága szerint. Nem akarjuk szép szavakkal lelemboszni az embereket, mint azok a filozófusok és filiszteusok, akik elveszítették az élettől való kapcsolatukat. Inkább valódi lelkipásztorként és nevelőként igyekszünk felemelni az embereket. A nevelők pedig szeretnek, és soha nem adják fel ezt a szeretetet. Mély szeretettel kell az emberek felé fordulnunk, és közeli kapcsolatot kell ápolnunk velük. A nevelők szeretnek, hiszen az Isten és Krisztus, valamint a Szűzanya iránti meleg és mély szeretet hatja át őket. A pszichológiailag és teológiailag orientált mély Mária-szeretet terjesztésével elérhetjük azt, amiért fáradozunk.

Háromszor Csodálatos Anya!
Taníts engem, a Te lovagodat
a gonosz hatalmak ellen küzdeni,
s lovagi szolgálatodat terjeszteni:
hogy a világ Általad megújuljon,
és Fiadnak tömjénnel hódoljon.

Josef Kentenich atya

Fordította: Kiss Ádám

Eszköz-mise

Szentáldozás után

Előim.: Ahogyan az Anya-Jegyesben
lakhelyet építettél magadnak,
amikor igen-jét kimondta,
úgy tetted gazdaggá szívemet.

Pihenhetek a kebleden,
Uram, szívem vágya szerint teljesen;
hasonlóan kedves tanítványodhoz,
gondoskodhatok béke-birodalmadról.

Ahogyan trónolsz magasan a mennyben,
és az Apánál laksz megdicsőülten,
úgy vagy itt egész léteddel
mélyen a szívem szentélyében.

Kezedben tartod a kormánypálcát,
uralkodsz mindenek felett;
a Föld és az Ég a sátrad,
Te vagy az egész világ királya.

Jobb: Híven imádlak Téged,
eszközül ajánlom föl magam.
Nem tartok magamnak vissza semmit,
a Te dicsőséged az, ami engem boldogít.

Szeretetemet lilium-tisztán
csak Neked akarom szentelni.
Minden, ami megzavarhatja,
csak hiú balgaság nekem.

Amim van, a Tied minden,
Tied az utolsó csepp vérem,
Tied az akaratom, a szívem,
a fájdalom és örömem.

Vedd el tőlem, amim van és ami vagyok,
mindent, mindent odaadok.
Használd a lelkek üdvére,
ha szenvedésben lesz is részem.

Bal: Te, áldozat megdicsőült gyümölcse,
komoly önfegyelmet kívánsz tőlem,
hogy olyanná váljak, mint az étel,
áldozatos és szeretetben gazdag.

Prés nélkül nem lesz bor,
a búzát őrölni kell,
sír nélkül nincs győzelem,
a háborút csak a meghalás nyeri meg.

Vedd a szívem, vedd a kezem
zálogául a győzelemnek.
Csendben maradok, ha lándzsával szúrnak,
csendben, ha szögekkel kínoznak.

Tedd fel fejemre a töviskoronát,
tölts el gyalázattal, gúnnyal.
Semmi sem lesz túl nehéz nekem,
ahol Rólad van szó, ó Uram, Istenem.

Jobb: Amit parancsol a Schönstatt-birodalom,
melynek egészen odaszenteltem magam,
számomra az olyan kívánság, rendelet,
amelynek mindent alávetek.

Hisz sohasem hagysz egyedül,
bennem leszel segítségül,
velem jössz szenvedésbe, harcba,
ha kemény és hosszú is az út.

Velem vonulsz a nagyvilágba,
oda, ahová állítottál, Uram:
akár a pogányokhoz megyek,
vagy a hívők között legyek.

Világosságot, erőt adsz nekem
gonosz szenvedélyek ellen,
egészen a Te képed szerint alakítasz,
ahogy azt Mátkád nekünk mutatja.

Bal: Az életszentség lelkülete iránt
mindig készségessé teszed a szívem,
e lelkület nagylelkűséggel tölt el,
vágyódásomat jóságosan kielégíti.

Ha így Veled egyesülve maradok,
akkor bennem egyre munkálkodszt,
és az örökkévalóságból az Apa
rám tekint boldogan.

Építi általam a béke városát,
az Isten megígért államát:
egy lesz a nyáj, egy a pásztor,
ki a Mindenséget odavezeti az Apához.

És az idő végeztével
mindig kész vagyok a menyegzőre,
bizakodással eltelve
várok a nagy világítéletre.

Mind: Dicsőség Neked, Isten Fia,
az Apával a trónon
és a szentség Lelkével
most és mindörökre. Ámen.

Égfelé imakönyv, Eszköz mise, Szentáldozás után. Fordította: Gódány Róbert és Rita.

Kapcsolatom Krisztussal – Eucharisztia és házasság

A házamban imádjuk Krisztust

Otthonunkban imádjuk Krisztust

Betlehem – mit értünk itt Betlehem alatt? A betlehemi istállót. Mi volt az első keresztény, katolikus templom? Feltételezem persze, az a meggyőződésünk, hogy nem a falak teszik a templomot. Mi a lényege a keresztény, katolikus templomnak? Az Oltáriszentség. Ott jelen van és ott imádják az Oltáriszentséget. Betlehemben is így volt ez? Jelen volt ott az Oltáriszentség? A válasz: természetesen! És kik imádták? Az apa, az anya, a pásztorok és mindazok, akik később meglátogatták.

Talán nem nehéz ezt most a saját „Betlehemünkre” alkalmazni. Lehetne az otthonunk is templom? Ezt már mondtuk is: az otthonunk a mi szentélyünk. Jelen van ott Krisztus? Valóban ott lakik Krisztus? Ha igazán katolikusok vagyunk, akkor mindannyian Krisztusok vagyunk, mindegyikőnk. Látják, így imádkozhatjuk Krisztust: a férj imádkozhatja Krisztust a feleségében, az asszony a férjében, a szülők a gyermekekben, a gyermekek a szülőkben.

Ez a gondolat egyébként az őskereszténységben nagyon közkeletű volt. Úgy emlékszem korábban már párszor meséltem egy férfiről, akit Leonidász-

nak hívtak (vértanú lett 202 körül). Az ő fia volt Origenész (egyháztanító; élt kb. 185-254). Amikor a kisfiú áldozás után hazajött a templomból, az apja megcsókolta gyermeke mellett. Mit jelentett ez a csók? Hó-

dolatot Krisztus előtt, aki most a gyermekben élt. Ez a szentségi Krisztus volt. De létezik egy misztikus Krisztus is. Ez a nagyszerű, hogy hihetünk benne: mindannyian Krisztus-hordozók vagyunk. Látják, számomra az a fontos, hogy sikerüljön az otthonunkat ismét teljes nagyságában és szentségében látni.

Josef Kentenich atya

Részlet Josef Kentenich prédikációjából Milwaukee, 1963. december 23. Megjelent: Am Montagabend 29. kötet, 177. o. Fordította: Horváth Beáta-Mária nővér, Szabó Bálint és Anna

Imádás – a csók egy fajtája

A Jelenések Könyvében (Jel 4,9-11) szó van 24 vénről, akik leborulnak az örök Isten előtt. Arany koronájuk van, melyet letesznek Isten trónja elé. Az isteni személy imádása az égben mindig össze van kötve az isteni akarat imádásával is. Mindebből adódik, hogy milyen ill. milyennek kell lennie egy családnak, mely egy égi kolóniát akar megjeleníteni.

Az Ószövetség az imádásra – mely kétség kívül egyedül csak Istent illeti –, leginkább két érzékletes kifejezést használ: Az egyik a *leborulás a porba*, mint a kicsiség kifejezése; a másik a csók mint az odaadás és az elfogadottság kifejezése.

Kicsinységünk meghajol az élő Isten végtelen nagysága és mindenhatósága előtt. Odaadásunk válasz az élő Isten udvarlására. Az imádást latinul „adoratio”-nak mondják. Ez egy összetett kifejezés. Szó szerint az ajak vagyis a teljes személyiség) odaillesztését jelenti szeretete tárgyához – egyfajta csókkal.

Josef Kentenich atya

Részlet Josef Kentenich atya üdvözlő szavaiból az Örökimádás templom szentelésére, Schönstatt, 1968. június 9. Megjelent: In seiner Liebe bleiben. Ausgewählte Texte zur Eucharistie von Josef Kentenich. Peter Wolf (Hrsg.) Patris Verlag, Vallendar-Schönstatt, 2005. 169. o. Fordította: Horváth Beáta-Mária nővér, Szabó Bálint és Anna

Erőt meríték nála

Ő közöttünk van végtelen szeretetével. Azt szeretné, hogy kibeszélhessük magunkat minden bajunkban: „*Gyertek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok, s akik terhet hordoztok – én megkönnyítlek titeket.*”³ (...) Mondjuk el neki minden bajunkat, és merítsünk erőt tőle, hogy megbirkózzunk az élettel. (...)

„*Erő áradt belőle, és mindenkit meggyógyított*”⁴ Ugyanez az erő árad ki belőle itt, a tabernákulumban, ha sikerül nyájaként mély hittel köréje gyűlnünk; hogy életünk középpontjába tegyük; hogy teljes lényünk és minden nehézségünk segítőjévé tegyük és így a középpontba kerüljön.

Josef Kentenich atya

Részlet Josef Kentenich prédikációjából Milwaukee, 1964. április 12. Megjelent: Aus dem Glauben leben 13. kötet, 7. o. Fordította: Horváth Beáta-Mária nővér, Szabó Bálint és Anna

Eucharisztia - Hálaadás

Egyébként nem szabad elfeledniük, hogy a kereszténység a hála vallása. Értik, hogy miért? Gondoljanak a szentmisére, vallásunk csúcsára: a szentmise központjában az eucharisztia (hálaadás) van. Mit jelent ez? A nagy hálaadást! Látják, a szentmisében mindig a személyes hála fejeződik ki.

Nos, hadd kérem ismét, hogy ezeket az együtt megbeszélte gondolatokat ne csak meghallgassák, hanem váltsák is életre a hétköznapi életben.

Ma este szeretnék pár szót szólni a Jóisten-nél és a Szúza-

³ Mt 11,28

⁴ Lk 6,19

nyával a hétköznapok során folytatott megbeszélésekről. Mit akarunk velük megbeszélni? Nos, mit beszélünk meg a munkatársainkkal? Mit beszélünk meg a feleségünkkel és a nagyobb gyerekekkel? Minden fontos dolgot megbeszélésekkel velük, ezeket nem egyedül és önállóan végzem, hanem megbeszéllem velük.

Nézzék, nem feledkezhetek itt meg a Jóistenről és a Szűzanyáról. Hiszen szeretetszövetséget kötöttem velük és ők is szeretetszövetséget kötöttek velem. Őket minden érdekli, ami rám és a dolgaimra vonatkozik. Úgy illendő tehát, hogy én is mindent megbeszéljek velük.

Josef Kentenich atya

Részlet Josef Kentenich prédikációjából Milwaukee, 1956. május 28. Megjelent: Am Montagabend 2. kötet, 253. o. Fordította: Horváth Beáta-Mária nővér, Szabó Bálint és Anna

Kérdések a házastársi beszélgetéshez:

Idézzünk fel olyan eseményeket, amikért hálát adunk a házasságunk, a mindennapi életünk kapcsán. Hogyan tudjuk közösen tervezni, alakítani az életünket? Beszélgessünk arról, hogy mit szeretnénk együtt tenni. Milyen közös élményünk van az Eucharisztia kapcsán?

Ha ismernéd Isten ajándékát

Eucharisztia-katekézis

1. A szentmise értéke (1957. április 1.)

Bevezetés

Szent Ágostontól származik ez a szép mondás: *Minél jobban ismerek egy dolgot, annál magasabbra értékelem.* Egészséges érzéssel a nép fia megfordította, és ezt szokta mondani: *Amit nem ismerek, azért nem hevülök.* Mindkét mondás igazságát számtalanszor tapasztalhatjuk az életünkben.

Gondoljuk például arra, amit valószínűleg mindannyian olvastunk az indián-történetekben, hogy az európai hódítók gyakran üveggyöngyökért vásárolták meg az indiánok legértékesebb dolgait. Mivel az üveggyöngyök meg voltak csiszolva és ragyogtak, az indiánok azt hitték, hogy valami csodálatos kincset kaptak. És mit adtak érte? Sok esetben aranyat. Mert az arany értékét nem ismerték, és ezért nem is becsülték. Itt is ezzel találkozunk: *Amit nem ismerek, azért nem hevülök.* Vagy pedig fordítva: *Minél jobban ismerek egy dolgot, annál magasabbra értékelem.*

Pontosan ugyanez a helyzet a hétköznapi életben: Ha vásárolok egy ruhadarabot és ismerem az értékét, akkor tudom megbecsülni. Vagy ha kapok valakitől egy ajándékot, és tudom, hogy mindez mit jelent, hogy ennek értéke van, akkor természetesen jobban megbecsülöm.

Ez nemcsak a természetes dolgokra érvényes, hanem a természetfeletti-ekre is. Nézzék csak, milyen sok adományt és értéket kínálnak fel nekünk a

természetfeletti rendben. De ha ezeket nem ismerjük, ha ezeket nem értékeljük, akkor nem is tudunk velük mit kezdeni. Hasonlítunk akkor a régi indiánokhoz, akik nem tudtak mit kezdeni az aranyukkal.

Ezzel rögtön érintjük azt a pontot, ami körül most a gondolataink keríngenek: a szentmisét. A két mondatst erre is alkalmazni szeretnénk: *Amit nem ismerek, azért nem hevülök.*

Ha nem ismerem a szentmise értékeit, akkor nem is fog különösebben megmozgatni. De fordítva is igaz: Minél jobban ismerem az értékeit, annál jobban megbecsülöm, annál inkább hajlandó vagyok érte áldozatokat is hozni. A hit fényében el kell ismernünk, hogy a szentmise katolikus vallásunk középpontja. Igen, azt kell mondanunk, hogy szent egyházunk gyémánt-ékszere, ragyogó gyémántja, egy irtó értékes gyémántja, melynek értékét aligha tudjuk eléggé megbecsülni. És természetes, hogy ha megtanulom a szentmisét így értékelni, akkor már jelent valamit a számomra.

Ebben az összefüggésben az Üdvözítő mondott egy másik alkalommal valami nagyon szépet. Ez akkor volt, amikor letelepedett egy kútnál, és jött egy szamáriai asszony. (Jn 4, 1-26) Miért jött? Hogy vizet merítsen. És akkor az asszony elcsodálkozott, hogy az Üdvözítő vizet kért tőle. Mint tudjuk, az Üdvözítő megkérte, hogy merítsen, és adjon neki is vizet. Azt is tudjuk, hogy a zsidók és a samaritánusok megrögzött ellenségek voltak. Tudni sem akartak egymásról. Ezért kérdezi a samaritánus asszony: *Hogyan, Te tőlem kérsz vizet?!* És akkor Jézus ezekkel az elgondolkodtató szavakkal válaszol: *Ha Ismernéd Isten ajándékát... – azaz: ha tudnád, hogy most kivel beszélsz?!*

Ez az a szó, amit magunkba kell vésnünk. *Ha ismernéd Isten ajándékát!* Mi féle ajándékra gondolunk itt? A szentmisére. Ha visszatekintünk a keresztény évszázadokra, akkor azt láthatjuk, hogy a szentmisének időről időre rendkívül értéket tulajdonítottak. És ez különösképpen mindig a keresztényüldözések idején fejeződött ki.

Az őskeresztények példája

Gondoljunk pl. az őskereszténységre. Mennyire üldözték a keresztényeket! És akkor ők visszavonultak a katakombákba, a földalatti üregekbe. Mit csináltak ott? A szentmisét ünnepelték. Tisztában voltak vele, hogy ha ott felfedezik őket, akkor kínzás, kegyetlen kínzás, sőt borzalmas halál vár rájuk. Tehát még arra is készek voltak, hogy az életüket odaadják nagy kincsükért, a szentmiséért.

Képzeljük magunk elé tehát az első keresztényeket: üldözik őket, a föld alá bújnak, miközben állandóan ki vannak téve annak, hogy az üldözőik felfedezik, elfogják, megkínözzák őket. De ők belekapaszkodnak abba, hogy ha részt vesznek a szentmisén, növekszik az egység közöttük. A szentmise

tehát az egység köteléke, mely oly szorosán összekapcsol bennünket, amennyire csak lehetséges. Továbbá a szentmisében titokzatos módon összekapcsolódunk az Üdvözítővel, az Isten-emberrel, aki meghalt értünk a kereszten. És ott, a szentmisében erőt kapunk ahhoz, hogy odaadjuk életünket az Üdvözítőért, a Szentháromság dicsőségéért.

Értik már?! *Ha felismernéd végre Isten ajándékát! Minél jobban ismerek egy dolgot, annál magasabbra értékelem, annál inkább kész vagyok érte áldozatot is hozni.*

Anglia a 16. században

Gondoljunk egy másik keresztényüldözésre. Átugrunk néhány évszázadot, és megállunk egy pillanatra a 16. századi Angliában. Akkor ott is üldöztek a keresztényeket, pontosabban a katolikusokat. Betiltottak minden vallásgyakorlatot, főleg pedig a szentmisét. Mindent „római babonának” mondtak. Nagyon sok katolikus a legnagyobb veszélynek, a legveszélyesebb üldözésnek volt kitéve. Eleinte azt mondták: Aki szentmisén vesz részt, annak büntetést kell fizetnie.

Például egy előkelő, jómódú katolikust rajtakaptak, hogy szentmisén vett részt. A bíró elé hurcolták, aki 500 arany Gulden bírságot szabott ki rá. Ő azonnal kész volt ezt megfizetni. Hazament és kiválogatta a legdrágább, legértékesebb aranyakat – akkoriban a portugál aranyak voltak ezek –, lehetőleg az újakat, nem a már megkopottakat. Hasonló ez ahhoz, mintha ma azt mondanánk: Itt a pénz vagy az arany, de a legtisztább arany, egészen új, hibátlan, amit még senki nem érintett. Amikor aztán elvitte az aranyakat, a bíró persze örült a pompás érméknek, és megkérdezte, hogy miért adja oda a legszebbeket. Az elítélt így válaszolt: Tudhatná a bíró, hogy a katolikusok a szentmisét nagyon nagy, sőt a legnagyobb kincsüknek értékelik. És ezért a nagy kincsért nincs olyan nagy érték, amit egy katolikus oda ne adna. Aztán megmutatta a bírónak, hogy nézze meg, a portugál arany Guldeneken feszület látható. És ugyanaz a Megfeszített, aki a Guldeneken van, a szentmisében az örökkévalóságból leszáll az oltárunkra, hogy itt újra fölláldozza magát a Mennyei Atyának, és a rendelkezésünkre álljon.

Hadd mondjam ezt újra: *Ha felismernéd végre Isten ajándékát! Minél jobban ismerek egy dolgot, annál magasabbra értékelem, annál inkább kész vagyok érte áldozatot is hozni.*

De meg is kell fordítanom: Amit nem ismerek, azért nem hevülök. Ha nem értem a szentmise értékét, akkor hidegen hagy, nem érdekel. Legfeljebb részt veszek rajta, mert szigorú parancs írja elő, vagy valami más okból.

Ha ebben az összefüggésben egyszer megkérdezzük magunkat, hogy milyen helyet foglal el a szentmise az életünkben, akkor úgy vélem, valószínűleg valami ilyesmit kellene mondanunk: A teljes értékét ugyan nem eléggé ismerjük, de mégis azokhoz a katolikusokhoz tartozunk, akiket titokzatos vágy hajt a szentmise felé. Vagy fordítva: A szentmise titokzatos, mágneses erővel vonz minket, jóllehet nem igazán tudjuk, milyen mélyre hat, és mit akar ez jelenteni. Gyermekkorunktól kezdve a szentmisével együtt nőttünk fel. Ezért általában véve értékesnek tartjuk, akkor is, ha nem eléggé látunk a mélyére. Önök is érzik, – honnan van ez –, hogy mindannyiuknak nagy örömet jelent, hogy mostantól fogva részletesen fogunk a szentmisével foglalkozni? ...

A szentmisét korábban (1957. 03. 18-án) úgy mutattuk be, mint az irgalmasságnak, az Isten irgalmas szeretetének emlékművét, vagy mint klasszikus bemutató tanítást az irgalmas Istenről. Pontosabban így írtuk körül: A szentmisében a Szentlélekben egyesül az Atya és a Fiú irgalmassága a drága Szűzanya irgalmasságával, hogy alkalmassá tegyék a világot egy végtelen méltóságú áldozati adomány befogadására az Atya dicsőségére; egy végtelen méltóságú áldozat bemutatására a Szentháromság-Isten dicsőségére, és így a teremtés értelmének megvalósítására.

Ezt a nagy tézist négy kérdésre bontottuk:

- Mi az áldozati adomány?
- Mi az áldozat értelme?
- Ki hozza az áldozatot?
- Ki adja az áldozatot?

Kezdjük az első kérdéssel. Hogy néz ki az áldozati adomány, melyet a szentmisében kapunk?

A válasz: Jézus Krisztus az, maga az Isten-ember, aki a szentmisében áldozatul adja magát a Mennyei Atyának.⁵

Ezt az áldozati adományt kettős nézőpont szerint értelmezhetjük. Például mondhatom azt, hogy a szentmisében van egy emberi és egy isteni szempont. Vagy másképpen: A szentmise emberi mű és isteni mű egyszerre.

⁵ Lásd A Katolikus Egyház Katekizmusa 3. cikkely. Az Eucharisztia szentsége 1322-1419.

Emberi mű

Ha azt mondjuk, hogy a szentmise emberi mű, akkor természetesen egy csomó megszorítást kell tennünk. Csak annyit mondhatunk: az ember mintegy kézbe veszi az Isten által a szentmisében nekünk adott áldozati adományt, és a Szentháromságnak ajándékozza. Tehát gyakorlatilag: Elfogadom az áldozati adományt, melyet az Üdvözítő nyújt nekem.

Ez az áldozati adomány, vagyis a szentmise választ ad az emberi természet egyik ösztönére. Ez az ösztönös törekvés arra, hogy az ember kifejezésre juttassa, hogy elismeri Istent az élet és halál legfőbb urának, és saját maga teljes függőségét a végtelen Istentől. Emlékezzünk arra, ahogy ebben az összefüggésben már bemutattuk, hogy mindenütt a világon évezredek óta állnak oltárok. Mit jelent ez? Miért mutatnak be az emberek áldozatokat? Mert ez megfelel az emberi természet egyik ős-ösztönének.

De nem tetszett Istennek a népek egyetlen áldozata sem. És akkor irgalmaságból a Mennyei Atya nekünk adta egyszülött fiát áldozati adománynak.

Mit teszünk tehát a szentmisében? Átvesszük a Mennyei Atya kezéből ezt az áldozati adományt, és ismét visszaajándékozunk Őneki. Így lesz a kezünkben a szentmise igazi áldozattá. Tehát a szentmisét együtt mutatjuk be.

Gondoljunk vissza, mit tanultunk korábban a szent áldozatról. Én is idéztem a rövid meghatározást. Így hangzik: Az áldozat egy látható adomány bemutatása, mellyel legfőbb úrnak ismerjük el Istent, és kifejezésre juttatjuk a Tőle való abszolút függőségünket.

Gondoljunk bele, hogyan valósul ez meg a szentmisében! A legjobb, ha felidézzük azokat a szövegeket, melyeket a felajánlásnál, az átváltoztatásnál és az áldozásnál használunk. Kérem, olvassák el ezeket a szövegeket!

Látható adomány bemutatása – tehát láthatónak kell lennie az adománynak, nem csupán adománynak, hanem láthatónak kellenie. Miért kell, hogy látható legyen? Mert az ember lélekből és testből áll. Az embernek ősi igénye, hogy amit a lelke gondol és érez, azt külső dolgok által is kifejezze.

A látható adomány, melyet a szentmisén felajánlunk, nem egy bika. Ez először is az ostya a paténán, és aztán pedig a bor a kehelyben. Mit jelképez az ostya és a bor? Minket. Nekünk kell most tulajdonképpen a paténán feküdnünk vagy a kehelyben lennünk.

Évezredek óta állandó igénye a népeknek, hogy ezt a belső érzést, ezt az Istentől való benső függőséget szimbolikusan kifejezze. Látják, és most itt az ostya, most itt van a bor, ami minket jelképez. Mondtam is korábban a nővéreinknek tréfásan, hogy arra is ügyelniük kellene, hogy mindnyájuknak együtt kell a paténán feküdniük. Ezért viselkedjenek udvariasan, hogy jól kijöjjenek egymással a paténán. Ezt tréfásan mondtam, de mégis van igazi tartalma.

Ha tehát a pap a felajánláskor a magasba emeli a paténát, kit emel a magasba? Bennünket! Mit emel tehát a magasba? Egész személyiségemet. Mit fejez ki ez jelképesen? A Tied vagyok.

Figyeljünk csak a közben imádkozott szövegre. Kihez leszek felemelve, felajánlva? A Mennyei Atyához. A szentmisében mi mindannyian az Atya gyermekei vagyunk. Az Atya körül keringünk, atyaközpontú a beállítottságunk. Jóllehet szeretnénk olyan tiszták lenni, mint az ostya, nem vagyunk, így méltatlan szolgálaként ajánljuk fel a kenyeret és a bort mint saját magunk jelképét az Atyának.

Tehát minden, amit eddig az Atyáról mondtunk, tulajdonképpen előkészületet jelentett a szentmisére.

Azt ajánlanám Önöknek, hogy álljanak meg a szentmise fő részeinél, és időzzenek el, élvezzék ki azokat bensőleg. Ez valami más, mint ha misekönyvvel a kézben együtt mondjuk az imákat. Ez túl gyors ahhoz, hogy befogadjam. Csak mintegy futok a pap után. Ezt biztosan meg lehet tenni, ha ezt akarom. De sokkal jobb, ha a súlypontoknál lelkileg megállok és elidőzök.

Tehát én magam vagyok az áldozati adomány. Előkészítem magam, és újra átélem: A pap keze által odaajándékozom magam a Jóistennek, az Atyának.

Ne feledkezzünk meg róla, hogyan folytatódik (a szentmise). Az átváltoztatáskor az ostya át fog változni. Ebből kiindulva felfedezzük újra a felajánlás központi részét. A felajánlás veleje az adományok: az ostya és a bor felajánlása, melyekkel Istentől való függőségünket fejezzük ki, – ez a lényeg. De nemcsak az én személyes függőségemet, hanem mindannyiunk függőségét.

A mise kánonjában kérjük a Mennyei Atyát, hogy fogadja el kegyesen ezeket az áldozati adományokat. Áldja meg őket és gondoskodjon arról, hogy béke legyen a házukban, férj és feleség között, a szülők és a gyermekek között, és az egész világon. Őrizzen meg minket az örök kárhozattól és gondoskodjon róla, hogy a választottak közé tartozzunk, hogy egészen az Övéi legyünk. Kérjük továbbá, hogy tegyen minket alkalmassá arra, hogy Üdvözítőnk teste és vére valóban üdvösségünkre szolgáljon.

Utána következnek az átváltoztatás szavai. A látható adományok titokzatos módon átlényegülnek az átváltoztatás szavai által. Az Isten-ember titokzatos módon ott fekszik az oltáron. Az átváltoztatás szavait a teológiában „titokzatos kardnak” nevezik. Mit akar ez jelenteni: „titokzatos kard”? Egy olyan „titokzatos kard”, mely az Üdvözítő testét és vérét szétválasztva (kettéhasítva) jeleníti meg. Mert a szavak külön-külön lettek kimondva az ostya és a bor felett.

Ügyelnünk kell rá, hogy ezt jól értsük. Mert pl.: ha most az ostyát változtatjuk át, akkor az ostyában a teljes Krisztus jelen van. És ha a pap az átvál-

toztatás szavait a bor felett mondja el, akkor ez ismét azt jelenti, hogy itt is, Krisztus vérében is a teljes Krisztus van jelen. De az által, hogy a két színt egymástól elválasztva mutatjuk be, azt fejezzük ki, hogy a kereszten függő Üdvözítő teste és lelke itt mintegy vértelen módon elvált egymástól, mint ahogy akkor régen véres valóságában. Itt (a mise oltárán) csak szimbolikusan, külsőleg vannak szétválasztva. Ezért a mise csúcspontja akkor következik be, amikor a két szín egyesül.

A misében minden előkészület, ami az átváltoztatás előtt van, és minden utóizlés, ami az áldozás után következik. A szentáldozásban ajándékként visszkapjuk a feláldozott Üdvözítőt.

Mindent egybevetve tehát így érthető, hogy a szentmise mennyiben emberi mű: Az ember veszi a szentmisét, elfogadja benne az áldozatot, mint Isten ajándékát, és az Üdvözítővel együtt visszaajándékozza magát a Mennyei Atyának.

Különbséget tehetünk a szentmise mint áldozat és a szentmise mint szentség között. Az áldozatban odaajándékozunk (fömládozzuk) magunkat; a szentségben pedig mi kapunk ajándékot a szentáldozás által. Általában ahhoz vagyunk szokva, hogy a misében a szentáldozást tartjuk a legfontosabbnak. Kétségtelenül ez nagyon fontos, de nem feledkezhetünk meg az áldozatról sem. Odaajándékozom (fömládozom) magamat az Üdvözítővel együtt és az Üdvözítőben a Mennyei Atyának. Helyezzünk egy ideig különös hangsúlyt az áldozatra. De továbbra se tekintjük a szentáldozást mellékes dolognak.

Másképpen kifejezve: a szentáldozásban én állok az előtérben; a szentmise-áldozatban pedig a Mennyei Atya.

A szentmise kánonja az u.n. kis doxológiával⁶ (Isten dicsőítéssel) zárul: „Őáltala, ővele és őbenne a tiéd, mindenható Atyaisten a Szentlélekkel egységben minden tisztelet és dicsőség mindörökkön-örökké.” Az Üdvözítő által, az Üdvözítővel és az Üdvözítőben minden tisztelet és dicsőség a Mennyei Atyára van irányítva és nem énrám.

És a szentáldozásban? A mi urunk Jézus Krisztus testét kapjuk ajándékba. Ezzel egy általános vázlatot kaptak a szentmiséről mint áldozatról, ame-

⁶ Nagy doxológiának nevezik ezzel szemben a mise elején énekelt „Gloriát”.

lyet mi ajánlunk fel. A szentmise tehát ennyiben egy emberi mű. De mindig újra ismétetem, hogy csak annyiban emberi mű, hogy mi valamit elfogadunk, hogy elfogadjuk Isten ajándékát. Ezzel azt akarjuk kifejezni, hogy a szentmise elsődlegesen és mindenek előtt Isten ajándéka, egy isteni mű.

Isteni mű

Különösen világosan kifejti ezt VIII. Orbán pápa: A szentmise végső soron isteni mű; vagyis az eredetét, a tartalmát és a hatását tekintve nem emberi és nem is angyali mű. Csak abban az összefüggésben emberi mű, hogy veszünk valamit, és azt ismét visszaajándékozunk.

Megérné tehát a fáradságot, hogy most az egyszer mélyebben behatoljunk az igazságba, mely azt mondja: A szentmise egyedülállóan isteni mű.

Szalézi Szent Ferenc a szentmisét az isteni irgalom feneketlen mélységének és végtelenül sok kegyelem feneketlen mélységének vagy forrásának nevezi.

A szentmise tehát kimondottan isteni mű.

Ha mélyebben bele akarunk ebbe menni, akkor három dolgot kell átgondolnunk:

A szentmise isteni mű az eredete miatt; a tartalma miatt; a kihatásai miatt.

Úgy gondolom, hogy egyik vagy másik gondolatot, melyet már egyszer átbeszéltünk, most más összefüggésbe állítva megismételek. Ha azt mondom, hogy a szentmise az eredete miatt isteni mű, akkor ezzel két dolgot akarok mondani: Először, hogy a szentmisét Isten előre megmondta és bemutatta; másodszer pedig, hogy a szentmisét maga Isten hívta életre.

A szentmisét Isten előre meghirdette. Már beszéltem erről egy korábbi előadásban.⁷ Próféták és előképek által is előre meghirdette Isten. Gondoljunk csak Melkizedekre⁸ mint előképre. Ismerjük a történetet Ábrahám idejéből. Ábrahám győzelmet aratott egy szomszédos ellenség felett. Hazafelé tartva egyszerre csak nem tudni honnan, eléje jött Melkizedek, a pap-király, és áldozatot hozott Ábrahámnak a győzelméért. És milyen áldozati adományokat hozott? Kenyeret és bort.

Mit akar ez jelenteni? Ahhoz, hogy ezt megértsük, hadd utaljak a transzparens fény-reklámokra. Ezeket csak akkor lehet jól látni, felismerni, ha mögöttük kigyújtják a fényt. Ez a helyzet itt is Melkizedek áldozatával. Annak idején senki se értette, hogy mit akar ez jelenteni. Az Újszövetségnek kellett eljönnie, és mintegy felkapcsolni a villanyt, akkor vált érthetővé a kép, a

⁷ 1957. 03. 18-án, Am Montag Abend, Bd. 5. 305. old.

⁸ Lásd Ter 1-24.

transzparens. Valójában kire utal hát ezek szerint Melkizedek? Krisztusra mint főpapra. Mire utal az általa hozott áldozati adomány: az étel-áldozat, a kenyér és a bor? A szent mise-áldozatra.

Ezt akkor nem értették. Habár a királyi énekes megértette (Dávid király 110. zsoltára), amikor ezt mondta: „Te pap vagy mindörökké Melkizedek rendje szerint”. Neked kell bemutatnod az áldozatot. Ezt szimbolizálja Melkizedek áldozata.

Nagycsötörtökön történt. Az Üdvözítő kenyeret és bort áldozott. És akkor jöttek a hihetetlen, csodálatos szavak, amire az ember soha nem gondolt volna: „Ez az én testem.” Tehát nem csupán: Ez jelképezi az én testemet. Nem, hanem ez az én testem és ez az én vérem! Ez volt a szent eucharisztia és a szentmise alapítása. Ez volt az első szentmise. De a keresztséghez volt rendelve, melyet a következő napon mutatott be. Ezt mondta: Ez az én testem, mely értetek adatik. Mikor lesz ez? Nagypénteken. Itt van előttünk az Üdvözítő áldozat-teste és áldozat-vére.

Majd így folytatja: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.” Ez volt az apostolok papszentelése. A tridenti zsinat kifejezetten kimondja, hogy aki tagadja, hogy a papság megalapítása történt e szavak által „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”; vagy aki tagadja, hogy e szavak által lett feláldozva a Mennyei Atyának Krisztus teste és vére, azt ki kell zárni, kiközösíteni, kiátkozni.

Tehát ki alapította a szentmisét? Isten előre megjövendölte, és Isten alapította.

De van még egy másik hely is az Ószövetségben, Malakiás próféta könyvében (Mal 1,10-11). 400 évvel Krisztus eljövele előtt Isten fényt gyújtott. A próféta beleláthatott a jövőbe, és mit lát ott? Eljön majd az idő, amikor Istennek már nem tetszik az Ószövetség áldozata. Egy új áldozat tűnik fel a szeme előtt a láthatáron, és így beszél: Ezt mondja az Úr nektek: Már nem találok kedvemet áldozataitokban. A régi helyett egy másik áldozatnak kell jönnie, hogy Istennek végtelen tiszteletet hozzon. Reggeltől estig mindenütt az egész világon tiszta ételáldozatot kell bemutatni Istennek. Tiszta ételáldozat, mi ez? Ez a szentmise.

Látnunk kell, hogyan teljesedik be ez a jövendölés. Képzeljük el, hogy a nappal együtt mi is körbejárjuk a földet. Azt látjuk, hogy mindenütt szentmisét ünnepelnek. Mindenütt tiszta étel-áldozatot mutatnak be a Mennyei Atyának.

Mivel Isten alapította a szentmisét, ezért állandóan kézben is tartotta és gondoskodott róla, hogy évezredekken át megmaradjon, és gondoskodni fog arról is, hogy megmaradjon az utolsó pillanatig. Népek és nemzetek jönnek

és mennek, a szentmise marad. A keresztényüldözések meg akarták semmisíteni a szentmisét, de a szentmise mindent, mindent kiállt. Csak ha vége lesz a világegyetemnek, akkor szűnik meg a szentmise is.

Értik tehát, hogy mit jelent az, ha azt mondom: A szentmise isteni mű az eredete miatt? Akkor pedig a másik oldalon azt is megértik, hogy életük folyamán mennyi sok ember állította a szentmisét gondolkodásának középpontjába.

IX. (Szent) Lajos (1226-1270) francia királyról mondják, hogy naponta két misén vett részt. Emiatt a miniszterei szemrehányást tettek neki: Ezt az időt elvonod a kormányzói munkádtól. Ezt válaszolta nekik: Ne aggódjatok! A szentmisén intézem el az államügyeket. Gondoljatok bele, mennyi időre van szükségetek, hogy a világi vágyaitoknak hódoljatok! Mennyi időt eltöltötök vadászattal, mennyi időt nőekkel! Ha azt az időt, amit ti ilyen dolgokra fordítotok, a szentmisének ajándékozom, ezzel minden bizonnyal nem károsítom meg népem államügyeit.

II. (Szent) Henrik⁹ (1002-1024) naponta fél órán át készült elő a szentmisére.

Értik, hogy mit jelent ez? Ha tudom, hogy a szentmise mennyire értékes, akkor tudom értékelni. Még jobban meg fogják ezt érteni, ha majd kicsit továbbmentünk, ha megfontoltuk, hogy mit jelent: a szentmise a tartalmát tekintve is isteni mű.

Már mondtuk: a szentmise isteni mű az eredete, a tartalma és a kihatásai miatt...

Mindent egybevetve hallgassuk meg még egyszer: *Ha felismernéd Isten ajándékát! Még egyszer Szent Ágoston szavát: Minél jobban ismerem egy dolgot, annál magasabbra értékelem, és annál inkább kész vagyok érte áldozatot hozni.*

Meg kell próbálnunk ezt az egész világot cseppenként magunkba fogadni. Az Üdvözítő mondta egy alkalommal: *Aki az igazságot cselekszi, az vi-*

⁹ Szent István király sógora, Boldog Gizella bátyja

lágosságra megy. (Jn 3,21) Mi tehát mindezen igazságokat nemcsak a fejünkben akarjuk megtartani, hanem sokkal inkább a szívünkbe fogadjuk, és a körülményeinknek megfelelően gyakoroljuk a szentmisén való igazi részvételt. *Aki az igazságot cselekszi* –, vagyis ha teszem azt, amit megismertem, akkor meg fogják látni, hogy idővel mennyire felfénylik mindez, amiről most szó van.

2. A szentmise isteni mű (1957. április 8.)

(...)

Hallottuk az Üdvözítő szavait: *Ha ismernéd Isten ajándékát!* Miféle ajándékról van itt szó? A szentmisére gondolunk. Bárcsak fel tudnánk fogni teljes értékét! Akkor egy egészen új világ tárulna fel előttünk, mely szokásos hétköznapi életünket teljesen megváltoztatná.

Már többször beszéltem Flüei Szent Miklósról (1417-1487). Ő mesélte el, hogy egy nap misztikus élménye/ misztikus látomása volt. Láta, hogy az oltárból egy fa nő ki számtalan sok virággal. Ezek a virágok eloszlanak a szentmise résztvevői között. Sajátos módon mind ugyanolyan virág volt, mégis mindegyikek más és más lett a sorsa. A szentmise egyes résztvevőinél a virágok nagyon gyorsan kifakultak és elfonnyadtak; más résztvevőkénél azonban tovább virágoztak és egyre szebbek, egyre pompásabbak lettek.

Nagyon jól meg tudjuk érteni ezt a képet. Mit akar ez nekünk mondani?

Jóllehet a szentmise gyümölcsei végtelenül nagyok, gazdagok és mélyek, mégis e gyümölcsöket nem fogadja be mindenki egyformán. Szeretnénk azokhoz tartozni, akiknél a virágok egyre pompásabbak lesznek.

Ezért időzzünk el még egy kicsit Jézus szavainál: *Ha ismernéd Isten ajándékát!* Minél jobban megismerjük, annál nagyobbra értékeljük. Minél magasabbra értékeljük, annál jobban szeretjük, és minél jobban szeretjük, annál több áldozatot hozunk érte.

Mit kell hát most tennünk, hogy megtanuljuk a szentmisét mélyebben és mélyebben, jobban és jobban értékelni? Úgy gondolom, hogy erre két választ kellene adnom.

Az első válasz: Gyakrabban kellene ellátogatnunk szentmisére, és lehetőleg nemesen és jól részt venni rajta. Tehát nem csak felületesen, hanem teljes lélekkel jelen lenni.

Azért, hogy ez sikerüljön, három alapelvet állítottunk fel:

1. Egy nap se múljon el szentmise nélkül

Mit jelent ez gyakorlatilag? Amennyire csak lehetséges, minden nap részt veszek szentmisén.

Elmesélek néhány kis példát olyanokról, akiknek sikerült ezt megvalósítani.

Egy pap súlyos beteg lett. Ágyba kellett feküdnie, és orvost hívatott. Az orvos megvizsgálta, és ezt mondta: Ez valóban egy veszélyes betegség. Ágyban kell maradnia, és szüneteltetnie kell minden papi feladatát. A pap mélyen vallásos ember volt, ezért megkérdezte: A szentmisét is nélkülözöm kell? Nem, válaszolta az orvos, ezt nem tilthatom meg Önnek, mert a világnak okvetlenül szüksége van a szentmisére.

Jegyezzük meg a mondást: A világnak okvetlenül szüksége van a napi szentmisére. Miért van a világnak szüksége a szentmisére? Azt hiszem, hogy erre már mi magunk is tudjuk a választ. Már oly mélyen beletekintettünk a szentmise lényegébe, hogy tudjuk, miről van szó. A szentmisét a kereszttáldozat megismétlésének neveztük. Tehát miért van a világnak okvetlenül szüksége a napi szentmisére? Azért, mert a szentmise által, a kereszttáldozat megismétlése által a Mennyei Atya tetszését vonjuk le a világra – és mit tenne a világ Isten tetszése nélkül?!

Képzeljük el egyszer, hogyan érezték magukat az izraeliták, amikor egyikk reggel felkelvén mindenfelé felfedezték a földet borító mannát (Kiv 16,14-15), mely egészen kicsi, fehér, finom szemcsékből állt. Amikor az izraeliták ezt látták, csodálkozva felkiáltottak: Man hu?! Vagyis: Mi ez?

Nézzék, „man hu”, mi ez? – tulajdonképpen nekünk is ezt kellene mondanunk, ha egy magas megfigyelő helyről nap mint nap át tudnánk tekinteni az egész világot. Mindenütt, amerre katolikus templomok állnak, az oltáron kis fehér ostyák jelennek meg. „Man hu?” Mi ez? Isten egyszülött Fia,

aki itt vértelen módon fölládozza magát a Mennyei Atyának a világ üdvösségéért. Mekkora jóindulattal fog a Mennyei Atya egy ilyen világra letekinteni! Ha a bolygónkat megnézzük, és összehasonlítjuk más égitestekkel, akkor viszonylag kicsinek, jelentéktelennek, aprócskának találjuk. Egy a számtalan sok, milliányi égitest közül. Melyik égitestre tekint a

Mennyei Atya különleges jóindulattal? Erre a mi Földünkre. És miért? Az oltárok miatt, és az oltárokon bemutatott áldozatok miatt.

Még egyszer: Mit mondott az orvos a papnak? A világnak roppant mód szüksége van a szentmisére. Úgy vélem, hogy ezt most magamra is alkalmazhatom. Nekem is nagyon nagy szükségem van a szentmisére. Miért kell ez nekem annyira? Azért, hogy Isten jóindulatát levonjam az életemre, a személyes életemre és a családom életére.

Másik példa: Morus Szent Tamás (1478-1535). Ismerjük az életét. Anglia lordkancellárja volt, híres személyiség. Hallottuk, hogy mielőtt lefejezték, még tréfálkozott a hóhérrel. Naponta el szokott menni a szentmisére. Életének mintegy alaptörvénye volt: Napi munkám első órája Istené, az isteni Felségé, és a többi óra a nap folyamán a földi királyomé. – Ugyanis lordkancellár volt. Barátai és ismerősei nem tudták ezt megérteni. Úgy vélték, hogy az ő állásában, a lordkancellárhoz nem illik naponta szentmisére járni. Ezt válaszolta: Az számomra a legnagyobb megtiszteltetés, a legnagyobb öröm, hogy a nap folyamán legalább egy órát eltölthetek az örök Felség jelenlétében.

Nézzék, ha rám is érvényes, hogy a nap első órája a Jóistené a szentmisében, akkor hamarosan nagyon könnyű lesz elfogadni az alapelvet: *Egy nap se múljon el szentmise nélkül.* Tehát megéri feltenni a kérdést, hogy ne tartsam-e én is magam ehhez: Az első óra vagy az első félóra az Úristené.

Még egy harmadik példa: Boldog Contardo Ferrini (1859-1902), egy modern világi szent, egy képzett világi, egy világi apostol. Nem volt sem pap, sem szerzetes, hanem egyszerű világi egyetemi tanár. Mint világi akart szentté válni. Ő is ehhez tartotta magát: *Egy nap se múljon el szentmise nélkül.* Így okolta meg: Nem akarom elmulasztani, hogy e szent áldozat kimondhatatlan kincseit minden nap megszerezsem. Tehát számára a szentmise nem pusztán külsődleges cselekmény volt, hanem a szentmisében az isteni irgalom mélységét, végtelen kincsek mélységét látta, és ezeket akarta naponta megszerezni.

Hogy miben állnak ezek a kincsek az egyes ember számára, erről majd később lesz szó. Még egy ideig ez marad a vezér-gondolatunk: *Ha ismernéd Isten ajándékait!*

Volt még egy másik gondolat is, mely Cantarado Ferrinit a napi szentmisére indította. Azt szokta mondani: Az Üdvözítő a keresztfáról ajándékozta az édesanyját János apostolnak. Mit akart ezzel kifejezni? A szentmisében mi is a megfeszített Üdvözítővel találkozunk. És mivel szeretem a Szűzanyát, szeretném minden nap a szentmisében is hallani a szavakat: *Íme, a te anyád, íme, a te fiad!* (Jn 19,26)

Egy modern olasz tudós, Alessandro Manzoni a szentmisét szintén nagyon nagyra értékelte. Semmi sem tarthatta vissza, semmi nehézség, az öregség nehézségei sem, hogy szentmisére menjen. Szép idő volt, vagy vihar, nála egyre ment. A rokonai, a vérrokonai megpróbálták lebeszélni, főleg ha rossz volt az idő, hogy misére menjen. De nem lehetett lebeszélni. Ilyen esetben szokta mondani: *Tegyük fel, hogy megnyernénk a főnyereményt, és tegyük fel, hogy most van az utolsó lehetőség, hogy a főnyereményt tényleg meg is kapjuk. – Az egészen más –* válaszolták neki. *–Nem, mondta ő, ez nem más. Ellenkezőleg, jöhettek nekem milliókkal – pénzzel és birtokkal –, de mi ez egyetlen szentmiséhez képest!*

Ha ismernéd Isten ajándékát!

Értik már, hogy mi ez?

Egy nap se múljon el szentmise nélkül.

Ha a szentmisét jobban értenék, akkor egyáltalán nem esne nehezünkre, hogy ezt az elvet életünk alaptörvényévé tegyük.

2. Mise-áldozatból – élet-áldozatba

A második alapelvet is jól ismerjük. Azt jelenti, hogy egész életünket mindig csak egy napra kell koncentrálnunk, és ezen az egy napon Istennek tetszően élni. Természetesen ezt csak úgy tudjuk teljesíteni, ha ismerjük, bensőleg átéljük és ízleljük a szentmise teljes értékét.

3. Az Úr halálát kell hirdetnetek

A harmadik alapelv. Mit jelent az Úr halálát hirdetni a nap folyamán? Azt jelenti, hogy az Úrral együtt áldozatként a kereszten függeni. Azon a kereszten, amely a szentmisében újra fel lett állítva élénk. A kereszten, Krisztus keresztjén függhetek. Krisztus keresztje most az én keresztemmé vált. Miféle kereszt ez? Lehet egy személyiség-kereszt; lehet egy családi kereszt; lehet a hivatásom keresztje. Mindez az Üdvözítő keresztjének egy szilánkja lesz számomra.

A tiszteletreméltó Libermanntól (1802-1852) megkérdezték egyszer, hogy szerinte mi a legjobb módja a szentmisén való részvételnek. Ezt válaszolta: *áldozatként, áldozatként, áldozatként!*

Mi úgy szoktuk mondani, hogy gondoskodnunk kell arról, hogy a napi szentmisénk élet-misévé legyen. Mit jelent ez? A nap folyamán végtelen sokszor megismétlődik a felajánlás, az átváltoztatás és az áldozás.

Ismétlődik a felajánlás. Mit akar ez mondani? Amint arra lehetőség nyílik, áldozatot hozunk. Emlékeztetem magam: most csengetnek a felajánlásra. Az Üdvözítő most akarja még egyszer áldozat-életét bennem folytatni. És ha

ilyenkor az Üdvözítővel együtt függök a kereszten, akkor Vele együtt én is átváltozok, és egyúttal újra felveszem Vele a legbensőbb érzékelés-kapcsolatot.

Röviden összefoglalom: Ha a szentmisét valóban naponta igazán együtt akarjuk ünnepelni, akkor meg kell próbálnunk ehhez a három alapelvhez tartani magunkat. És minél inkább így éljük meg a szentmisét, idővel annál magasabbra fogjuk értékelni.

A szentmisének ilyen átélésével azonban lépést kell tartania az értelemnek, a szentmise tanulmányozásának. Amit eddig a szentmiséről együtt megbeszéltünk, gyakran ezt a gondolatot keltette: Kár, hogy nem tudtam ezt korábban! És sajnálhatjuk, hogy számtalan sok keresztény és katolikus van, akik még kevesebbet tudnak a szentmiséről.

Van itt egy könyvecske: „Vallási problémák egy kommunista uralom alatti országban.”¹⁰

A szerző elbeszéli, hogyan járnak el a kommunisták abban az országban, ahol ő is volt, és aztán megkérdezi: Honnan van, hogy mi, katolikusok nem voltunk eléggé felvértezve, amikor a kommunisták elárasztották az országot? Különböző válaszokat ad. Az egyik válasz így hangzik: Mindannyian túl felületesesek voltunk, nem volt bennünk mélység. Ezt írja:

Amennyire a tapasztalataim és megfigyeléseim terjednek, meg kell állapítanom: Látogattuk ugyan az istentiszteletet, és szentségekhez járultunk ugyan, de a hitünk nem volt elég mély. Ez nyugodt időkből talán elég, de nem elég korunk nehéz próbatételeinek idejében.

Ha ezt magunkra akarjuk alkalmazni, meg kell magunkat is kérdezni: Ilyen mélységben nézzük a vallást, vagy az csak egy szép ruha, amit az ember a körülményeknek megfelelően váltogat?

Így folytatja a szerző: *Az Evangélium-magyarázataink nem voltak mindenki számára érthetőek. A nyilvános és magánéletet, az intézményeket és szervezeteket nem hatotta át eléggé az Evangélium szelleme.*

Nézzék, ha megkérdezzük magunktól, mit tudunk az evangélium szelleméről, ki vezet be minket ebbe a szellembe, (akkor meg kell állapítanunk): Túl keveset tudunk, túl kevésbé hatolunk a mélyére.

A katolikusokat nem nevelték erős és szilárd világnézetre, mindenestre nem abban a mértékben, ahogy a kommunisták a nevelés feladatát felfogják.

Ezért nekünk is szól a kérdés: Az életet, amelyben mozgunk, valóban mindig a hit fényében nézzük?

¹⁰ A. Michael: Religiöse Probleme in einem Land unter kommunistischer Herrschaft, Limburg

Híveink vallási ismeretei gyakran csak egy gyermek szintjén álltak, miközben a tudományos ismeretek állandóan növekedtek.

Ez azt jelenti: A hivatásunkban állandóan előrehaladunk, továbbképezzük magunkat, de vallási ismereteink nem lépik túl az iskolapadban tanultakat.

Ezért vagyunk képtelenek mi, katolikusok, a hit és a tudomány közt fellépő konfliktusok megoldására.

És ezt fejt ki aztán a továbbiakban.

Magunkra alkalmazva annyit jelent, hogy gondoskodnunk kell a pótlásáról mindannak, ami ebben az irányban hiányzik. Vagyis mélyebb vallási ismereteket kell elsajátítani; a jelen esetben mélyebb ismereteket a szentmiséről.

Ha ismernéd Isten ajándékát!

Azt mondtuk a szentmiséről, hogy egyedülálló isteni mű;

isteni mű, az eredetét tekintve;

isteni mű, a tartalmát tekintve;

isteni mű, a hatásait tekintve.

Mit jelent az, hogy a tartalmát tekintve a szentmise isteni mű?

Igen, már beszéltünk erről, a szentmise a kereszt-áldozat megismétlése.

Látják, itt mi, katolikusok, kiáltó ellentétben vagyunk a protestánsokkal. Ők sátáni ügynek vagy csuhás-találmánynak nevezik a szentmiséről vallott katolikus felfogásunkat.¹¹ Miért vetik el a protestánsok a szentmisénket? Azért, mert félnek attól, hogy emiatt az Üdvözítő kereszt-áldozatát valahogy csorba és hátrány érné. Észlelhetjük itt, hogy mily kevéssé értik a katolikus misénket. Mi azt mondjuk, hogy a szentmise által a kereszt-áldozat egészét hozzuk, jelenítjük meg oltárainkon. A szentmise által tehát titokzatos módon a kereszt-áldozatot visszük be korunkba, minden városba, minden faluba, minden sarokba. Pontosabban szólva a szent mise-áldozatot és a kereszt-áldozatot mindenütt ugyanaz az áldozatot bemutató pap, ugyanaz a felajánlott áldozat-adomány és ugyanaz az áldozat-szellem jellemzi.

A szentmise tehát isteni mű a tartalmát tekintve. A szentmisében Isten az áldozatot bemutató pap; Isten az áldozat-adomány és isteni áldozat-szellem van jelen. Ezt a három pontot beszéljük most meg.

Először az áldozatot bemutató pap azonosságáról. Hasonlítsuk össze a Golgotán és a templomunkban bemutatott áldozatot egymással. Ki hozta (mutatta be) a Golgotán az áldozatot? Talán valaki hajlamos azt mondani, hogy a hóhér-szolgák. Ez nem igaz. Nem ők hozták az áldozatot, ők csak eszközök voltak – eszközök az Atya kezében; eszközök az Üdvözítő kezében.

¹¹ 1537-ben Martin Luther az u.n. Schmalkalden-i tételekben még egyszer kifejtette a tanítását, melyben a szentmisét a pápaság „legnagyobb és legborzasztóbb szörnyűségének” nevezte.

Az Atya akarta, hogy a Fiú feláldozza a kereszten az életét. Mivel ez volt az Atya akarata, ezt akarta a Fiú is. A Szentírásban világosan meg van írva: Feláldozták, mert Ő maga ezt akarta.

Ki tehát az áldozatot bemutató pap? Maga az Üdvözítő. Mert neki van hatalma az életét odaadni és az életét visszavenni. Önként adja oda az életét és önként veszi aztán majd vissza. (Jn 10,17-18) Ki tehát a kereszt-áldozatnál az áldozatot bemutató pap? Ő maga, az Üdvözítő, az Isten-ember.

A szentmisében is ugyanaz az Isten-ember az áldozatot bemutató pap. Itt is mondhatnák: nem, az áldozatot az előttünk látható földi pap mutatja be. De itt is azt kell mondanunk, amit az előbb mondtunk: A földi pap csupán csak eszköz, ő csak helyettes képviselő. Kinek a képviselője? Krisztus képviselője. A katolikus egyház mély meggyőződése, hogy csak egyetlen papság létezik; és az egyetlen pap, az egyetlen közvetítő Isten és az emberek között: Krisztus. És a felszentelt pap akkor kicsoda? Ő csak részt vesz Krisztus papságában. Tehát végső soron Krisztus az, aki a mise-áldozatot bemutatja. Teljesen világosan látszik ez az átváltoztatás szavaiból: „Ez az én testem.” Ki mondja ezt? Krisztus mondja. Csak a földi pap szájába adja a szavait. Tehát Krisztus az áldozatot bemutató pap úgy a véres kereszt-áldozatnál, mint a vértelen mise-áldozatnál.

Levonhatunk ebből egy nagyon fontos következtetést: Ha a szentmisénél Krisztus az áldozatot bemutató pap, akkor a szentmise fő értékét nem a pap, hanem az Isten-ember istenisége határozza meg. A szentmise ezért mindig végtelenül értékes. Teljesen mindegy, hogy egy szentéletű vagy egy bűnöző pap mutatja-e be. Nyilvánvaló, hogy a méltatlan pap súlyos bűnt követ el, de a szentmise értéke mindig végtelen marad. Természetesen nem alábecsülendő, amit egy pap jámborságával hozzátehet. Ezért igényeljük is, hogy a szentmisét inkább egy jámbor pappal ünnepeljük. De a szentmise értékét mindez nem érinti.

Ugyanígy a szentmise értékét a résztvevők minősége sem érinti. Jól tudjuk, hogy mennyire különböző lehet a résztvevők jelleme, hasonlóan, ahogy a véres keresztáldozatnál is. A keresztkörül akkor is sokan voltak: bámészkodó, értetlen nézőközönség. Így van ez a szentmisénél is. Milyen sokan értetlenül állnak a szentmise titkával szemben! Ha a Golgotára gondolunk, akkor meg kell állapítanunk, hogy csak egy kis kör a keresztkör alatt: János apostol, Szűzanya, néhány jámbor asszony, értett meg valamit abból, ami ott lezajlott.

Tehát még egyszer: A szentmise végtelenül értékes marad, teljesen függetlenül a pap és a résztvevők minőségétől. A pap és a résztvevők minősége csak azt befolyásolja, hogy mennyit tudnak profitálni a szentmise gazdagságából. Mindkettőre áll: *Ha ismernéd Isten ajándékát!*

A szentmise tehát a tartalmát tekintve isteni mű. Ugyanis maga Isten az, aki a miseáldozatot bemutatja. Nemde mindünkben, ha erről mélyen meg lennénk győződve, egy titokzatos vonzódás ébredne, hogy részt vegyünk a szentmisén?! Ha valaki azt mondaná, hogy valahol Amerika egy helyén mindennap szentmisét ünnepelnek, mennyire erős ösztönzést éreznénk arra, hogy a pénzünket felhasználva egyszer elutazzunk oda?! És az Üdvözítő minden falu templomába leszáll. – *Ha felismernéd Isten ajándékát!* Ha tudnád, hogy ki az, aki itt a szentmisében szól hozzád, és érted föláldozza magát!

Ismeretes, hogy Napóleon mennyire üldözte Isten egyházát. De a szíve mélyén katolikus maradt, és mindenekelőtt a szentmisét nagyra értékelte. Dicsősége teljében a francia nép nagy imperátora meglátogatott egyszer egy festő-iskolát. Volt ott egy szokványos felirat, mely felszólította a látogatókat, hogy minden vasárnap menjenek szentmisére, és a héten még egyszer. Napóleon olvasta ezt, fogott egy tollat, áthúzta az írást és melléje írta: *Miért nem minden nap?!*

Amikor később már mint foglyot a Szent Ilona szigetén őrizték (az angolok), több orvost is hoztak hozzá, hogy gyógyítsák a testét. Napóleon elfogadta az orvosokat, de kifejezésre juttatta: Nekem most először lelki orvosra lenne szükségem. Szeretnék egy papot, aki misézne nekem. – Látják, ennyire értékelte a szentmisét! Nagy utánjárásra sikerült csak katolikus papot szerezni. Napóleonnak magától értetődő volt, hogy ha ma megjön a pap, akkor holnap szentmisét mutat be. Követői a száműzetésben csak csóválták a fejüket: Minek ez a nagy sietség?! Napóleon ezt válaszolta: Nem kell-e sietni?! Már mióta szerettem volna egy papot, és tudom, hogy a szentmise mennyi kincset rejt magában, ezért hát magától értetődő, hogy amint csak lehetséges, szeretnék végre szentmisén részt venni.

Nekünk nem kell papot keresnünk. Nekünk is van már némi sejtésünk arról, hogy mi megy végbe a szentmisén. És ha tovább folytatjuk, még jobban meg fogjuk érteni. De már most meg kell állapítanunk, hogy micsoda bolondok lennénk, ha nem mennénk el naponta szentmisére és a kincseket, amiket ott felkínálnak nekünk, nem fogadnánk el!

Most már jobban megértjük a három alapelvet.

1. Egy nap se múljon el szentmise nélkül
2. Mise-áldozatból – élet-áldozatba
3. Az Úr halálát kell hirdetenetek

És minél mélyebben megragadjuk a szentmisét, minél mélyebben belemerülünk az isteni irgalmasság tengerébe, mely itt megnyílik előttünk, annál vidámabban ismételtetjük vezér-gondolatunkat: *Atyáé és az anyyáé vagyok most és mindörökké. Éljen a szentély!*

3. A keresztáldozat és a szentmiseáldozat izzó szeretete (1957. április 15.)

Éppen az egyházi év nagy szent hetének kezdetén vagyunk (nagyhétfőn). Azok a nagy események állnak a középpontban, melyekkel már hónapok óta foglalkozunk: a keresztáldozat és a szentmiseáldozat. Emlékezzünk csak a két szent napra: nagycsütörtökre és nagypéntekre.

Már számtalanul sokszor ünnepeltük a nagyhetet. Talán feltételezhetjük, hogy ebben az évben mélyebb benyomást fog tenni ránk, mint eddig. Ennek ismerjük az okát: *Bárcsak felismernétek Isten ajándékait!* Lassan sejtjük, részben már ismerjük is, hogy mekkora jelentősége van a keresztáldozatnak és a szentmiseáldozatnak az életünkre. És azt is feltételezhetjük, hogy a tudás növekedése a szeretet növekedését is magában foglalja.

Szent Bernáttól¹² származik e szép mondás: *A hevülés jobb a tudásnál.* Nézzék, értékes dolog a szentmiséről, a keresztáldozatról való ismeret. De még jobb, ha hevülök érte; azaz ha a szentmise, a keresztáldozat bensőleg megragad. Feltételezhetjük, hogy ebben az évben a nagyhet ünnepzése kicsit több tüzet ajándékoz majd nekünk, mint korábban. Tehát nemcsak több tudást, hanem nagyobb hevülést.

A Schönstatt családban közismert egy mondás: *Jégcsappal nem lehet tüzet gyújtani.* Mit akar ez mondani? Lehet mégoly rengeteg tudásom a szentmiséről, lehet mégoly sok ismeretem a keresztáldozatról, ha hideg vagyok, ha a szívem nem melegszik fel érte, akkor nem tudok senkinek sem segíteni abban, hogy az elmondott módon bensőleg megragadott legyen.

Helyezkedjünk bele egy pillanatra az apostolok és az Üdvözítő helyzetébe nagycsütörtökön. Ismerjük a helyet, ahol mindannyian együtt vol-

tak, ez a Cönákulum, az utolsó vacsora terme. A hangulat nagyon ünnepélyes volt, mert gyakorlatilag búcsúvacsorát tartottak. Az Üdvözítő újra meg újra megmondta, hogy a Golgotán meg fog halni. Ha elolvassuk a Szentírást, megláthatjuk, hogy mennyire csodálatosan mély a búcsúbeszéd, melyet az Üdvözítő az apostoloknak tart. (Jn 14-16)

¹² Clairvaux-i Szent Bernát ciszterci szerzetes, egyháztanító (1090-1153).

Képzeljék el egyszer, hogy búcsúzniuk kell a gyermekeiktől, akik a háborúba indulnak, és attól kell tartani, hogy többé nem fognak visszajönni. Milyen hangulatot hoz ez létre?!

És itt még sokkal mélyebb minden, mert az Üdvözítő azért megy, hogy keresztre feszítsék. Az Üdvözítő eddig visszafogott volt abban, hogy megmutassa és megnyissa a szívét. De a búcsú órájában megmutatja először, hogy mennyire szereti az apostolait, és mennyire neheze rá esik búcsút venni tőlük.

Elhagyja az apostolait, hogy meghaljon. De mindent, amire csak képes, egész mindenhatóságát beveti most, hogy mégis velük maradjon. Fogja a kenyeret és a bort, és elmondja felettük az átváltoztatás ismert szavait. A kenyér fölött: „*Ez az én testem, mely Értetek adatik.*” Mikor? Holnap, nagypénteken, a keresztfán. És „*ez az én vérem, mely Értetek kiontatik.*” Mikor és hogyan? Megint csak (holnap) a keresztfán. Csaknem mi is átérezzük az egész helyzet ünnepléességét. És figyeljünk oda pontosan! Az Üdvözítő nem azt mondja, hogy ez a kenyér jelenti a testemet. Azt sem mondja, hogy ez a bor jelenti a véremet. Nem! Hanem azt mondja: *Ez az én testem, ez az én vérem!*

És aztán mit csinál? Étélül adja magát az apostoloknak.

Először is úgy, mint (étel) áldozat, mert hiszen, ami most előttük van, az az áldozati test. Ezt mondta ugyanis: *Ez az én testem, melyet Értetek fogok odaadni a kereszten.*

Másodszor: *Ez az én áldozati vérem.* Tehát nem csupán csak az a vér, mely az ereiben folyik. Nem, hanem az áldozati vér, melyet holnap kiontanak.

És ezután jön a nagy hatalmú parancs, a megbízatás: Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre! (Lk 22,19) Ez a katolikus papság beiktatása, és egyúttal a szentmise, a szentmiseáldozat megalapítása. Tehát itt egy nagy hatalmú parancsról van szó, melyet most az Üdvözítő adott. Ha nem adott volna ilyen utasítást, ugyan ki merte volna valaha is megismételni az átváltoztatás szavait?!

Gondoljunk csak bele, hogy az évezredek során mily számtalan sok alkalommal elismételték az átváltoztatás szavait, és mily számtalan sok alkalommal megvalósult az Üdvözítő parancsa: „*Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!*”

1615-ben történt Skóciában. Egy fiatal jezsuitát a bíróság elé idéztek, mert megszegett egy állami törvényt. Miféle törvényről volt szó? Halálbüntetés terhe alatt tilos volt szentmisét ünnepelni. A jezsuita – mint ahogy sokan mások is – nem engedelmeskedett a törvénynek. De őt elkapták; míg mások megúszták. Bebörtönözték, majd az ítélőszék elé vitték. Megkérdezték tőle: *Nem tudtad, hogy itt tilos szentmisét ünnepelni? – De igen, tudtam. – Akkor miért miséztél mégis? – A helyi állami vezető mellett létezik egy másik állami vezető; ő az ég és a föld királya, az Üdvözítő Jézus Krisztus. Ő azt parancsolta: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!” Tehát két nagyhatalom áll itt egymással szemben.*

Az egyik azt parancsolja: Tedd ezt! A másik pedig: Ne tedd! Úgyhogy mégis csak az a természetes, hogy az Urat, az élet és halál királyát követem, és szentmisét ünnepelek. – A fiatalember ezért odaadta az életét, és mint vértanú halt meg.¹³

Mennyire csodálatos szó: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!” Megismétlem: Mily számtalanul sokszor elhangzott már a két évezred során! És mi a hatása e szónak? Ugyanaz, mint az utolsó vacsorán: Az Üdvözítő jelenvalóvá lesz, mégpedig először úgy mint áldozat; másodszor mint étel és harmadszor mint barát.

Vagyis ugyanaz az Üdvözítő van itt, mint aki akkor az utolsó vacsorán jelen volt. Ő meglátogat minket, és az átváltoztató szavak által közöttünk lakik. Nem kell elmennünk Hozzá, pl. Jeruzsálembe. Ő jön el mihozzánk. És megérné a fáradságot, hogy felidézzük, hogy milyen sok a hívő ember, akiket e tény mélyen ájtart, mindig mély tisztelettel vannak a szentmise iránt, és nagyon mély tisztelettel hajlanak meg az itt megvalósuló nagy titok előtt.

Italo Balbo (1896-1940) olasz légügyi marsall 1930-ban 24 hidroplán kíséretében a Róma-Chicago vonalon átrepülte az Atlanti óceánt, és megérkezett Amerikába. Az amerikaiak akkor is, mint most, nagyon lelkesedtek az efféle vakmerő hőstettekért. Chicagóban Balbo és kísérete nagy, ötezer terítékes bankettet adtak. Balbonak tetszett az ünneplés. A termet megtöltötték a vendégek. Balbo bevonult. Az evés előtti és utáni imát fesztelenül előimádkozta. Utána átvonultak a katedrálisba, hogy Istennek hála-áldozatot mutassanak be a megtapasztalt hatalmas védelemért. Az oltár körül a kórusban készítették díszhelyet az olaszoknak. De ők nem akartak odaülni, hanem a nép között foglaltak helyet. El tudjuk képzelni, ahogy ezrek meg ezrek lesték, hogy mit csinálnak az olaszok a mise alatt. Amikor a Sanctusra csengettek, Balbo kiadta a parancsot: *Térdre!* És mindannyian, akik vele voltak a repülőúton, mély tisztelettel térdeltek egészen az áldozás utánig. Mi járta át őket? A mély hit, hogy itt megismétlődik a Cönákulum-jelenet; hogy itt jelen van az Isten-

¹³ Lásd: Anton Koch, *Homiletische Quellenwerk*, Bd. 2. Freiburg 1939, Nr. 429,7,2.

ember mint áldozat, mint étel és mint barát. A miséző pap nem tett semmi mást, mint megvalósította az Úr szavát: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!”

Elmesélek egy másik kis példát is csak azért, hogy jobban felfogják nagycsütörtök teljes légkörét és gazdag igazság-tartalmát. Egy másik alkalommal már beszéltem arról, hogy Szent Ilona szigetén Napóleon a fogságban szentmisét akart ünnepelni. Nagy energiával küzdött azért, hogy szerezzenek neki egy katolikus papot. Mi volt ennek az oka? Szentmisén akart részt venni, nem akart szentmise nélkül maradni. Furcsának tűnhet ez nekünk, ugyanis tudjuk, hogy mennyire üldözte az egyházat.

Találtak egy papot, aki kész volt teljesíteni a kérést, és szerencsésen megérkezett a szigetre.

Napóleon már aznap este élénken érdeklődött a másnapi szentmisével kapcsolatos minden apróság iránt. Csaknem úgy viselkedett, mint egy gyermek, aki először megy misére. Jól el tudjuk képzelni a környezetének csodálkozását viselkedésén. Volt vele egy tábornok is, aki elkísérte a fogságba, s akin meg is látszott a megütközés. Napóleon észrevette és ezt válaszolta: Mi az, Te csodálkozol a viselkedésemen? Ne felejtsd el, én hiszek! Hiszek a szentmisében is. Ha még most is a trónon ülnék, és körülöttem lennének a tábornokaim, akkor valószínűleg zsenírozna, hogy így beszéljek a szentmiséről. Akkor talán tudálékosan így beszélnék: A nép számára szükség van a vallásra – anélkül nem lehet uralkodni rajtuk. De én hiszek a szentmisében, hiszek mindenben, ami ott történik. Tegyük fel, hogy még mindig a trónon ülnék, és vitatkoznánk a szentmiséről. Akkor is éppen olyan hittel tanúságot tennék a szentmiséről, mint ahogy most hiszek benne. És ha alkalmam lenne a szentmiséért odaadni az életemet, azonnal megtenném. Majd a tábornokhoz fordulva: Meg kell értenetek, hogy ennyire örülök a holnapi szentmisének.

És a történet azzal zárul, hogy másnap reggel mindvégig a padlón térdelve vett részt Napóleon a szentmisén.

És mit csinált az a katolikus pap? Egyszerűen csak követte az Üdvözítő parancsát: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!” Miután kimondta az átváltoztatás szavait, jelenvalóvá vált az Üdvözítő, az ég és föld királya mint áldozat, mint étel és mint barát.

Ezen a héten ismét a szentmise diadalmenetére akarunk emlékezni az egész világon. Erről jövendölt Malakiás próféta: „Napkeltétől-napnyugtáig tiszta ételáldozatot mutatnak be nevemnek.”¹⁴

¹⁴ Mal 1,11

Amikor az Üdvözítő megalapította a szentmisét, tudta, hogy az évezredek során mennyire támadni fogják. De nem hagyta meggátolni alapítását. Ebben az irántunk való szeretet vezetete. Velünk akart lenni. Emlékezzünk vissza ebben az összefüggésben Pál apostol nagy hitvallására: „Ő szeretett engem, és odaadta magát értem.”¹⁵ Hol adta oda magát értem? Véresen nagycsütörtökön, vértelen módon pedig minden szentmisében.

Figyeljük meg a szentmise diadalmenetét a világon. Felülkerekedett minden nehézségen, minden támadáson.

Itt vannak a római császárok. Tudni sem akarnak a kereszténységről, a szentmiséről. A keresztények mégis életveszélyben is ünneplik a föld alatt, a katakombákban. Amint szétmorzsolódik a római birodalom, a szentmise feljön a katakombákból. A germán népek, akik felmorzsolták a római koloszszt, először nem akarnak tudni a szentmiséről, nekik megvoltak a maguk áldozatai. De nem tart soká, hogy meghajoljanak a szentmise előtt, és sajátjukként fogadják el. Megkeresztelkednek, és katolikussá lesznek.

Aztán jön a reformáció. A szentmisét eltörlik. A templomok maradjanak, de az oltárokat ki kell üríteni. Európában számtalanul sok templomban gyászol az Úr, gyászol Krisztus, a vőlegény úgy, ahogy egy özvegy gyászol. Számtalanul sok templomban kioltották az örök mécesest, de nem sikerült mindenütt kioltani.

Sajátságos módon Európában éppen a háború által és a háború utáni események által mintegy népvándorlás kezdődött. A katolikus népek eláraszították a protestáns vidékeket. Mit jelent ez? Az örök mécesest mindenfelé újra meggyújtották.

Hogy a protestáns vidékeken lakó katolikusok szentmisét ünneplhessenek, bevezettek egy új intézményt: a „mozgó kápolnát”¹⁶. Talán az itteni gondolkodás szerint is elmondhatjuk: Ezek a hatalmas, nagy buszok belülről kápolnának vannak átalakítva. Ezek a buszok aztán behajtanak olyan protestáns vidékekre, ahol katolikusok is laknak. A buszokban előadásokat tartanak és a katolikusok beszállnak, és szentmisét hallgatnak.

Idézek egy schönstatti pap¹⁷ írásából, aki állandóan részt vett ezekben a rendszeresen tartott mobil-(nép)missziókban:

¹⁵ Gal 2,20

¹⁶ 1950-ben vette kezdetét a mozgó kápolna akció. Használt buszokat átépítettek „mozgó kápolnává”, hogy az otthonukból elüldözött katolikusok Németországban szentmisét ünneplhessenek. Kezdeményező Werenfried van Straaten (1913-2003), aki alapítója és sok éven át vezetője volt a „Kirche im Not” katolikus segítségnyújtó szervezetnek is.

¹⁷ Josef Barton plébános, 1912-1981

„Ez az egész mű valami nagyszerű. Megfogja a katolikusokat, akiknek nincsenek templomaik, és itt a mozgó kápolnában népmisszióban részesülnek. A mozgó kápolnák behatolnak olyan területekre, ahol évszázadok óta már nem volt szentmise.”

Íme a szentmise diadalmenete! Aztán így folytatja:

„Ily módon az utóbbi 6 nyáron több mint 600.000 katolikus vett részt szentmisén és népmisszióban a diaszpóra vidékeken. Ennek 60 %-a gyónt és áldozott. A diaszpórát a materializmus még jobban fenyegeti, mivel ott a szellemi és erkölcsi értékek még sokkal jobban a háttérbe kerültek. A kereszténység szétesése mindenütt jelentős. Nekünk is meg kell erősíteniünk, amit oly sok pap mond: Mindenütt elbátortalanodást és bátortalanságot tapasztalunk a kléruson belül.”

Látják, így ismétlődik a nagycsüdtörtök mindenütt az egész világon. Honnan van hát akkor, hogy a szentmise diadalmenete a világban mégis mindig újra megismétlődik?

A választ már ismerjük: Ez azért van, mert a szentmise Isten műve.

Ezzel újra felvesszük az eredeti fonalat: A szentmise isteni mű – az eredetét tekintve; isteni mű – a tartalmát tekintve; isteni mű – a hatásait tekintve. Nem ismétlem most el, amit az eredetéről mondtam. Nagycsüdtörtökön van rá elég alkalom, hogy ezt még egyszer önállóan átgondolják.

A tartalmát tekintve a szentmise isteni mű.

Mi a szentmise tartalma? A szentmise tartalma maga Isten, maga az istenember: Jézus Krisztus. Ő az áldozatot bemutató pap; Ő maga az áldozati adomány; és a szentmise alatt Őbenne hat az áldozati érzület. Tulajdonképpen ugyanaz az áldozati adomány, ugyanaz az áldozó pap és ugyanaz az áldozati érzület, mint a kereszten. Egymás mellett látjuk a keresztáldozatot és a szentmise áldozatot. A szentmise áldozat ugyanaz, mint a keresztáldozat. Csak egyetlen különbség van: A kereszten az üdvözítő véres módon áldozta fel magát, ezzel szemben a szentmisében ugyanezt vértelen módon teszi. Tehát amikor a pap ezt mondja: *Ez az én testem* – akkor a paténán Krisztus áldozati teste fekszik. Ugyanaz az áldozati test, mely a kereszten meghalt; ugyanaz az áldozati test, mely most fent van a mennyben megdicsőülten a megdicsőült sebekkel együtt. Az Üdvözítő megdicsőült sebei örökre megmaradnak.

Josef Kentenich atya

Kentenich atya előadásorozata Milwaukee 1957. április 01., 08., 15., 22., 29. Megjelent: Am Montagabend 6. kötet; Schönstatt Verlag, Vallendar, 2009. Fordította: Szabó Bálint és Anna

Tartalomjegyzék

<i>Az Oltáriszentség és a házasság szentségének kapcsolata</i>	3
<i>Atya-tanulmány öt lépésben</i>	5
<i>A házasság mint szentség és nemi közösség</i>	6
<i>Egyesülés Jézus Krisztussal az Oltáriszentségben</i>	12
<i>Szentmise – részletek –</i>	15
<i>A jó pásztor hatékony jelenléte</i>	18
<i>A Szeretet hitének szükségessége</i>	21
<i>Mária szövetsége Krisztussal</i>	23
<i>A napi szentmise legyen életmisévé</i>	27
<i>A családi asztal mint első oltár</i>	29
<i>Máriás házasságra nevelés</i>	31
<i>Eszköz-mise – Szentáldozás után</i>	38
<i>Kapcsolatom Krisztussal – Eucharisztia és házasság</i>	41
<i>Ha ismernéd Isten ajándékát</i>	45

